

ONZE HEER VOOR KAJAFAS EN PILATUS.

VIER

L E E R R E D E N E N.

DOOR

H. F. KOHLBRÜGGE,

DOCTOR IN DE GODGELEERDHEID,

FREDIKANT DER NEDERLANDSCH-GEREFORMEERDE
GEMEENTE TE ELBERFELD.

AMSTERDAM,

GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

1862.

verses

610.2
K79.5 und

ANDOVER - HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY
CAMBRIDGE, MASS.

EERSTE LEERREDE.

Bonus

De overdenking van het lijden en sterven van onzen dierbaren Zaligmaker, mijne Geliefden! zal dan alleen tot onze geestelijke gezondheid en tot opbouwning in ons allerheiligst geloof dienen, zoo wij er ons geene hartstogtelijke voorstellingen van maken, of er koude zedelessen uit trekken, maar van stap tot stap, van daad tot daad, van lijden tot lijden, het borgtogtelijke er in mogen opmerken. Het is een schromelijk gebrek aan kennis van zichzelf, van zijnen zondigen aard en van zijne misdaden tegen den Heere en zijne genade, het is een zielverdervend verwerpen van de weldaad zijns lijdens en stervens, en eene snoode ondankbaarheid, zoo men dit borgtogtelijke niet ziet of niet zien wil. Hij wien door genade de oogen geopend zijn, om, zoowel bij voortgang als bij aanvang, zijne zonde en ellende te kennen, ziet in al dat zondigen van de menschen tegen den Heer, waarmede zij hem een onuitsprekelijk lijden aandeden, zijne eigene zonden als in eenen spiegel. Zoo schept hij, onder waarachtig berouw, met ware blijdschap der ziele, allen troost uit het allerheiligste lijden van onzen Heer, wanneer hij door den Geest verlichte oogen ontvangt om te zien dat al dat lijden, door hem, den zondaar, verdiend, in zijne plaats door den Heere geleden is, en dat de Heere Jesus dit zijn lijden, tegen alle zonden, alsnu in den Hemel eeuwig laat gelden voor de ziel van zijnen uitverkorene. In

zulk een licht beschouwen wij te dezer ure hetgeen wij lezen bij den Evangelist Johannes in het 18de Kapittel van het 12de tot het 14de, in het 24ste, en van het 19de tot het 23ste vers.

Beschouwen wij ten eerste: Dat zij gezamenlijk Jesus namen, hem bonden en heenleidden.

Ten tweede: Waarom zij Jesus naar Annas leidden, wie die was, en hoe en waarheen hij Jesus leiden liet.

Ten derde: Wie Kajafas was.

Ten vierde: Wat hij Jesus vraagde, en welk antwoord hij ontving.

Ten vijfde: Wat de Heer wegens dit antwoord lijden wilde, en wat hij daarop zeide.

I

De bende dan en de Overste over duizend en de dienaars der Joden namen Jesus gezamentlijk, en bonden hem, en leidden hem henen.

Zoo lezen wij vs. 12 en 13. Het Evangelie wil ons daarmede iets leeren. Wat soort van menschen deden dat? Vooreerst goddelooze Romeinsche soldaten — die anders zoo zeer op wet en geregtigheid stonden omtrent aangeklaagde menschen; — en deze niet alleen, maar ook een voornaam officier, een overste over duizend man, die bij gevolg door geboorte, opvoeding en onderwijs, het onbetamelijke van zulk een gedrag tegen Jesus wel weten kon. Maar dit waren Romeinen! — welnu, die niet alleen, maar de dienaars der Joden, de dienaars die steeds in den tempel verkeerden en dus van hunne jeugd af, om zoo te zeggen, niets dan wat heiligde ingeademd hadden, zij doen mede. “Gezamentlijk” lezen wij, namen zij Jesus; wij zouden thans zeggen: Zij grepen hem.

Dit deelt ons het Evangelie mede tot troost voor elk berouwhebbend gemoed. Want hetzij wij vóór onze bekee-

ring tot de goddelooze en overmoedige wereld, of tot de zoogenaamde vrome en kerkelijke wereld behoord hebben, zoo zullen wij het wel, nadat ons de oogen geopend zijn door den Heere, met een verbroken hart erkennen en belijden dat wij in onze wederstrevigheid en vijandschap tegen onzen waarachtigen Zaligmaker, met hem en zijne leer en leden door woorden en daden niet anders gehandeld hebben. Dit belijdende, zullen wij tevens erkennen hoe zeer wij verdienden dat het vloekvonnis over ons uitgesproken geworden en ook met der daad voltrokken ware, hetwelk alzoo luidt: "Neemt hem, en bindt hem handen en voeten, en werpt hem uit in de buitenste duisternis: daar zal zijn weening en knersing der tanden."

Tegen dit regtvaardig vonnis nu is Jesus, als Borg voor de zijnen, opgekomen en in de vierschaar opgetreden, en treedt hij nog dag en nacht voor de zijnen in de vierschaar op, zeggende: "Neemt mij: ik werd genomen en vastgegrepen als een vijand, opdat deze en die, welke Gij mij, o Vader! gegeven hebt, niet zouden genomen en in het verderf gesleept worden."

O, zoo het geloofsoog dit bij het licht der genade en des Geestes mag inzien, dan ontvangt de ziel vrijmoedigheid, om, zoo zondig als zij zich gevoelt, Jesus te nemen, gelijk eenmaal het Israëlitische volk wanneer het gezondigd had een vrij en onschuldig offerdier uit de kudde mogt en moest nemen, om hetzelfde voor zijne zonde aan den Priester en voor den Heere te brengen, opdat het geslagt wierd in plaats van den zondaar. Immers, zoo luidde het gebod, dat wanneer iemand gezondigd had, hij dan een offerdier uit de kudde moest nemen. Die dat nemen moest, die moest een zondaar, een groot zondaar zijn: en om het te openbaren, hoe zeer zij die zulk een offerdier namen, groote zondaars waren, liet God Jesus nemen door groote zondaars. Elkeen kan nu van deze menschen weten, dat zij groote zondaars waren — immers hadden zij des Heeren Jesu onschuld,

magt, heiligheid en Goddelijk alvermogen, vredelievendheid en trouw overtuigend genoeg gezien, maar zich tegen dat alles verhard. Het waren dus groote zondaars die Jesus namen; — en welke gemoedsaandoeningen meent gij, dat een der geloovige Israëlieten moet gehad hebben, die een geweten met zich omdroeg hetwelk hem aanklaagde dat hij zwaar tegen Gods geboden gezondigd had en aan alle beterschap van zijn boos bestaan moest wanhopen; die dan uit de kudde een volkomen rund of lam, dat hem zoo schuldeloos aanzag, nam of greep, opdat dit dier zijne zonde zoude zijn en voor hem geslagt worden, wat moet hij niet daarbij gevoeld hebben, vooral zoo hij dit deed met een oog op den beloofden Zoenborg! Het was Gods bevel — anders zoude hij geen moed gehad hebben om zulks te doen.

Wij hooren dus wat ons dit Evangelie zegt: Het waren groote zondaars die Jesus namen; zij deden dit gezamenlijk, de eene was niet beter dan de andere. Zoo wilde het God, zoo was het naar zijnen raad, opdat gij, groot zondaar! die Jesus zoo dikwijls genomen hebt om hem te belletten dat hij u van uwe zonden verlost, en deswege verdiend hebt door de duivelen gegrepen en ter helle gesleept te worden, — opdat gij verneemt hoe Jesus zich voor u heeft laten nemen. Gods raad is het, opdat gij nu, bij alle gevoel van uwe groote zonde, hoe zeer ook uw geweten u aanklaagt, Jesus neemt tot uw eenig offerlam, om het Gode te brengen en voor te houden als in uwe plaats. Zie, dat leert ons het Evangelie tot onzen troost, datzelfde gebiedt ons ook des Heeren wet en gebod in de ceremoniën. Daarom staat er in de wet geschreven: “Op den tienden dezer maand (de maand van den uittogt uit Egypte) neme een iegelijk een lam ¹.” En wederom: “Spreek tot de kinderen Israëls: Neemt een geitenbok ten zondoffer, enz ².”

¹ Exod. 12, vs. 3.

² Levit. 9, vs. 2.

Er ligt in het woord nemen iets bijzonders: Zij namen Jesus om hem te binden en tot de Priesters te brengen, gelijk de Israëlieten het offerdier namen, het bonden en tot den Priester bragten. Namen zij Jesus, zoo is Jesus eerst aan hen gegeven, d. i. overgegeven: dit geven nu is wel door Judas geschied, maar onmiddellijk was het eene vrijwillige gave, eene gave van Jesus zelven, eene gave van Gods wege, die zij slechts voor het nemen hadden. Het nemen is gelijk aan het kiezen voor zich van het offerdier, hetwelk men zelf niet heeft geschapen of toebereid, maar hetwelk God uit genade heeft gegeven. Een groot zondaar moet naar het gebod der wet, en mag naar het Evangelie, Jesus nemen voor zijne zonde ten goede van zijne ziel; hem nemen en grijpen en kiezen, Gode in zijne plaats, en hem in het geloof vasthouden, zoodat Jesus, ofschoon volmaakt en onschuldig, voor hem het schuldoffer zij.

Wat ik over het nemen aangemerkt heb, datzelfde geldt ook van het binden. Welke schrikkelijke zonde was het van die goddelooze Romeinen, die toch voor wijs en regtvaardig wilden gehouden zijn, en van die Joden, die toch voor vroom en heilig wilden doorgaan, — dien Jesus te binden, van wien zij in dien korten tijd, dat zij hem in Gethsemane omringden, zulk eene vereeniging van heiligheid, magt en onschuld, van liefde, trouw en goeddadigheid ondervonden hadden! Doch, wij zullen wel spoedig tot erkenntis komen, dat wij niet minder schuldig voor God staan, maar nog grooter zondaars voor God zijn dan die menschen, wanneer wij door genade, bij het licht des Geestes er eens bij bepaald worden, hoe veelmalen wij vóór onze bekeering den Heere Jesus gebonden hebben met onze overleggingen des harten, met onze uitingen en daden! Ja, wij zullen als nog grootere zondaars voor God staan, wanneer wij tot inzicht gebragt worden, hoe veelmalen wij ook na onze bekeering met onze wijsheid van wegsbeperking, met ons vernuft en goddeloos redelicht waarmede wij zijne heilsleer wilden bepalen, met onze

kwade gedachten, verkeerde woorden en daden, hem gebonden hebben en binden, waardoor wij het hem van onze zijde zoo onmogelijk als ons mogelijk is maken, dat hij voor ons en de onzen een volkomen Zaligmaker worde. Ik spreek nog niet eens daarvan, dat door alle tijden henen, menig-een Jesus in zijne getrouwe volgelingen en leden, met der daad en letterlijk met banden of door strenge wetten en anderzins beperkt, bindt en werkeloos maakt, opdat zij niet verder spreken in den Naam, waarin alleen de zaligheid is, en opdat het woord der prediking niet verder kome. — O, hoe velen maakten zich steeds daaraan schuldig, en hoe velen hebben een welgevallen daaraan of helpen mede!

Wanneer al deze zonden voor Gods vierschaar eens in het geweten opkomen, o, dan is er eene waarachtige zelfveroordeeling, een instemmen in het vonnis, dat men verdiend heeft eeuwig gebonden te liggen in de hel! En van waar dan troost, zoo niet daarvan dat men in het Evangelie geschreven vindt, dat de Heere Jesus zich voor ons liet binden, opdat wij van onze eeuwige banden mogten ontbonden worden, en, door hem van de zonde vrijgemaakt, in die koninglijke vrijheid, die wij te voren versmaadden, zouden leven!

Ach, wat zijn er al banden van vloek, waar de mensch in ligt van zijne ontvangenis en geboorte af! wat zijn er al banden van zonden, waar de mensch van zijne jeugd af moedwillig en vrijwillig zich mede laat binden! Ach, wie geraakt niet nu en dan in des duivels jagtgaren, omdat hij geen acht sloeg op 's Heeren wet en gebod! Wat zijn er al banden en strikken der hel en des doods, waarin menig-een, zelfs van 's Heeren liefste kinderen, genepen, bestreden en gefolterd wordt! Hoe vele gevangenen in kerkers van wege hunne zonden, hoe vele gebonden in verdrukking en ijzer van wege hunne wederspanningheid tegen Gods geboden! (Ps. 107, vs. 10). Hoe vele gebonden op hope liggen er in de kuil waarin geen water is! (Zach. 9, vs. 11). —

Hoe worden die uitgelaten? Hoe komen die los en vrij? Hoe geraken wij los van die banden van angst en nood der ziele, van de benaauwdheden over zonden, van wege Gods toorn, van wege verdienden dood en eeuwige banden?

Ach, daaruit komt niemand, niemand los door eigene kracht: al is hij nog zoo sterk, de slangen die zich om zijne leden geslingerd hebben, zijn sterker! Waar God gebonden heeft, maakt geen mensch zichzelven los; geen mensch, waar Gods vloek niet opgeheven is: "Bindt hem aan handen en voeten." Dien vloek heft God alleen op, wanneer Jesus als Borg intreedt en zich laat binden, gelijk Izak zich ten offer binden liet door zijnen vader Abraham. Jesus trad in als Borg, in Gethsemane. Daar liet hij zich voor de zijnen binden om ons te onthinden, en zoo treedt hij thans nog in als die Borg, die zich eens ten offer liet binden. En daarvan komt tot alle gebondenen de blijmare in het Evangelie, door hetwelk de Heilige Geest het geloof in het harte werkt.

Zoo slaakt de Heere Jesus voor en na alle banden der zijnen; hij komt en roept den gevangenen vrijheid uit, den gebondenen opening der gevangenis; zoodat de verlost des Heeren zingen: "O Heere, zekerlijk, ik ben uw knecht, ik ben uw knecht, de zoon uwer dienstmaagd, gij hebt mijne banden losgemaakt!" En al moeten zij ook dikwijls opzuchten: "Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen uit het ligchaam dezes doods!" zoo mogen zij toch, in geloovig omhelzen van de verworvene vrijheid, uitroepen: "Ik dank God door Jesus Christus!" Nu mogen Gods kinderen, de vrijgelatenen des Heeren, terwijl zij naar Gods gebod en wet het offerdier nemen voor hunne zonden, en het binden of zien binden opdat het voor hen op Gods altaar tot vergiffenis van al hunne zonden zijn bloed vergiete, daarbij wel zingen: "Bindt het offerdier met touwen (en brengt het zoo) tot aan de hoornen van het altaar." ¹

¹ Psalm 118.

Gelukzalig hij die dit in het geloof doen mag, of zich, hoe ook gebonden, met al zijne banden aan den Heere Jesus overgeeft, om door hem losgemaakt te worden.

Er zijn banden, waarmede men zichzelf bindt en vasthoudt, doch waarvan de Heere zegt: "Laat los, en gij zult losgelaten worden." Het is de Heere, die daardoor dat hij zich liet binden de genade verworven heeft, dat men aan dit bevel der genade gehoorzaamt. Nu volgt er in onzen text dat die goddelooze menschen, zoowel Joden als Heidenen, den Heere Jesus heengeleid hebben. In hunne goddeloosheid ziet de mensch, die voor God een zondaar geworden is, zijne eigene goddeloosheid, maar hij ziet er tevens in dat het volgens Gods wet was en is, dat een goddelooze het offer voor zijne zonde tot den Priester bringe of heenleide. Daarom lezen wij in de wet zoo dikwerf dat de onreine zijn offer tot den Priester zal brengen. Wanneer wij ons dan in de wet veroordeeld vinden van wege onze zonden, dat wij den Heere door ons gedrag tegen zijne leer en in zijne leden, en ook door de zonden waarmede wij onszelf verontreinigen, zoo dikwijls dáárheen geleid hebben, waarheen dit niet behoorde, zoodat wij daarom verdiend hebben door menschen en door 's duivels engelen heengeleid te worden in den dood en in het eeuwig verderf, — dan troost ons dit dierbare Evangelie. Dit Evangelie geeft getuigenis van de wet, dat onze Borg in onze plaats heengeleid werd tot den Priester van de wet, om in onze plaats veroordeeld te worden tot den dood, — om voor ons te verwerven verzoening en vergiffenis van onze zonden, en ons den Geest te verwerven opdat die ons leide, aanhoudend leide tot den Hoogepriester, die naar de ordening van Melchizedek is: ons dus leere met Christus offer te komen en het te brengen tot Christus zelf. Ja, Christus werd heengeleid om voor ons te verwerven, dat hij nu zelf de overste Leidsman zij van ons geloof, die thans niet zal toelaten dat iemand zijner kinderen dáárheen geleid worde,

waarheen hij ze niet geleid wil hebben; hij werd heengeleid opdat hij ons te ondervinden geve dat alle leidingen de zijnen zijn, om ons te brengen in het beloofde land der eeuwige ruste.

II.

Wij bleven bij de beschouwing van het 12de vers en den aanvang van het 13de vers opzettelijk wat langer staan, van wege den troost dien wij daarin zagen, en gaan nu daartoe over, dat zij Jesus eerst tot Annas leidden. Bij Lukas, kap. 3, vs. 2 wordt gewag gemaakt van de Hoogepriesters Annas en Kajafas. Deze Annas was dus de eerste in rang onder de Hoogepriesters, welke in dien tijd van beroerten elkan- der verdrongen met hulp der Romeinen. Hij was nu zoo- veel als stedehouder om de dienst te doen in geval van tij- delijke onreinheid van den werkelijken Hoogepriester. Zulk een man, als opperste der Priesters, moest noodzakelijk de andere overtreffen in jaren, geleerdheid en in kunde in alle zaken der wet, berustende op langdurige ondervin- ding. Annas was dus volkomen in staat om Kajafas, die in zoo vele dingen van zijnen goeden raad afhing, ook in dezen met zijnen raad te dienen.

Wij zien in dezen de vervulling der wet; want er waren onderscheidene Priesters. Er waren er, tot welke de zondaar onder de Israëlieten het offerdier bragt, die dat offer keuren moesten of het naar de wet volkomen en rein was en dus geschikt om Gode toegebracht te worden. De Hoogepriester An- nas heeft dus onzen Zaligmaker moeten keuren, of er ook eene vlek of gebrek in hem was, en daardoor dat hij Jesus gebon- den naar Kajafas liet leiden, heeft hij bewezen dat hij geene schuld in Jesus gevonden heeft, anders had hij zelf hem geoordeeld; — maar vrijspreken of vrijlaten mogt hij den Heere ook niet, want Annas was van God in het ambt ge- zet om dit onschuldig lam als vlekkeloos te keuren en zoo ter dood over te geven. Evenwel heeft Annas den Heer

niet daarom aan Kajafas gebonden overgegeven. Annas zag of wilde in den Heere niet zien dat hij het tegenbeeldige offerlam was. Om vleeschelijke redenen gaf hij Jesus, wiens onschuld hij wel doorzag, aan zijnen schoonzoon over, en handelde dus bij al zijne ondervinding en kennis, die hij van den nood der Kerk en van het gemoed van Kajafas had, als een gruwelijk zondaar. Zulks zegt ons het Evangelie in de woorden: "Hij was de vrouws vader van Kajafas, welke deszelven jaars Hoogepriester was." Hoezeer hij dus overtuigd was van des Heeren onschuld, en van wat de Heere voor Land en Kerk en voor het arme verdrukte volk zijn wilde, trok hij toch zijn vleesch, zijn gemak, zijne huiselijke rust en het wellevens des ouderdoms voor. Hij, Kajafas inborst kennende, begreep te wel in welk eene zee van onaangenaamheden hij zich zoude storten, en wat zijne dochter welligt mogt overkomen, wanneer hij Jesus vrijliet; ook kon hij, wanneer Jesus uit den weg was, met zooveel te meer rust zijn eigen rijke inkomen, en het deel dat hij of zijne dochter aan het rijke inkomen van Kajafas had, genieten.

Zoo gaf dan God aan dien beroemden en doorluchtigen kerkvorst en overste der Priesters, in den Heere Jesus de middelen als het ware in de hand om Gods wil te doen, en hij volbragt dien wil, zonder het te willen. Inmiddels deed hij den wil van den overste der duivelen, en van zijn vleesch. Hij maakte het dus openbaar, hoe alle zorg voor de Kerk en het volk, hoe alle kennis van kerkelijk regt, alle verstand om Gods wet te handhaven, alle rijpe ondervinding zonder Jesus — schipbreuk lijdt op den lust des vleesch, en slechts tegen God door den mensch kan en zal aangewend worden, zoolang de vrije genade van den Heere Jesus zich niet bij den mensch verheerlijkt.

Wij, mijne Geliefden, bevinden ons niet allen in dezelfde omstandigheden om dezelfde zonden, of op dezelfde wijze te bedrieven. Wat in de wet afgeschaduwd is, dat zien wij in het

heenbrengen van Jesus tot Annas vervuld. Wij zien het in het waarachtige Ligchaam van Jesus, in al zijne leden, die als getuigen van zijn lijden en borggerechtigheid optraden, door alle tijden heen in de geschiedenis der Kerk vervuld. Zij worden gewoonlijk eerst tot zoodanig een' persoon gebragt, die meer dan anderen door hoogen stand en invloed magtig, door ervaring en geestelijke kennis voorgelicht, de gave Gods die tot hem gebragt wordt kan beoordeelen, en er de vlekkeloosheid en heiligheid ook wel van inziet; maar er zijn redenen van gemak en belang, huiselijke en andere redenen, weshalve een oud hoofd de kroon die de wereld hem opgezet heeft, niet voor den Heere Jesus, voor het eenige offer waar de ziel op rusten kan, voor de zaak der ware waarheid wil afzetten. Men vindt het wel niet goed wat er geschiedt, maar men geeft de ware waarheid gebonden over, en denkt: Mijn ambtsbroeder moet het weten!

Maar als nu de Heere door zijne genade dezen of genen Annas eens van zijne zonde zaligmakend overtuigt — waar dan heen? Waarheen als het geweten ontwaakt, en de hel in de ziel dondert: “Gij hebt Jesus gebonden overgegeven; nu moet gij ook gebonden overgegeven worden aan den duivel en zijne engelen!” — Is er nog zaligheid voor zulke kerkbestuurders? — Doch nu verder, een iegelijk in zijnen stand: ach, wij zijn zoo blind voor onze zonden, maar wanneer God ons de hand in den boezem laat steken, hoe melaatsch wordt dan die hand! Hoe menigmaal in dit leven trad Jesus, trad de ware waarheid als in eene verschijning, maar gebonden, voor ons op. Het werd ingezien, erkend, gevoeld maar, men zag op zijn vleesch en bloed, op zijn gemak, eer, voordeel, inkomen, huiselijke rust en wat niet al! — en men zond de ware waarheid gebonden van zich weg. Is er nog zaligheid te hopen na zulke onbarmhartigheid die men Jesus, die men zodoende zichzelf en den zijnen heeft aangedaan?

Welke aandoeningen moeten den geloovigen Israëliet be-

stormd hebben, als hij zijn offer tot den Priester bragt, en deze verklaarde: "Het offerdier is goed." Lag daarin niet de verklaring: "Maar gij zijt hel- en verdoemeniswaardig!" Moest niet de geloovige in lof en dank tot God uitbreken: "Groote Ontfermer! ik onreine geef het reine gebonden aan den Priester over, en zoo wilt gij het naar uwe wet. Ik word al goddeloozer daar ik het reine voor mij onreine, het onschuldige voor mij onregtvaardige breng en gebonden overlever, — en gij laat het offer aannemen en neemt het aan, opdat het voor mij bloede en sterve, en ik naar huis ga in uw kleed van schuldvergiftenis!"

Zoo is er dan zaligheid bij waarachtig berouw, bij ootmoedige schuldbekentenis. Voor u, die zulke en zulke zonde begaan hebt, liet de Heere zich door goddeloozen leiden naar Annas, en van den goddeloozen Annas gebonden leiden naar Kajafas, om uwe zonden te verzoenen. Voor u laat hij dit zijn lijden, dat hij van den eenen Priester tot den anderen gebragt werd, ook voor heden en tot in eeuwigheid gelden, als uw verzoenende Borg, die wel geweten heeft dat gij het niet beter zoudt maken dan Annas, en daarom voor u op zoodanige wijze betaalde.

Waren er maar meer die het weten wilden, hoe deze zonde van Annas hunne zonde was en is, meer en menigvuldiger dan zij er oogen of geweten voor willen hebben. Gewis, dan werd er meer de toevlugt genomen tot des Heeren borggeregtigheid ook in dezen. Dan zoude het ook meer openbaar worden dat het aan den Heere niet ligt: dat Hij eenen Geest verworven heeft, die den zijnen eene bepaalde keus geeft om het liever met den gebonden' Jesus te houden, en hem niet gebonden van zich weg te zenden, omdat men de vader van dezen of diens vrouw is, of om andere dergelijke beweegredenen van het vleesch.

III.

Annas moest den Heere Jesus gebonden tot Kajafas laten leiden. Dit offer moest op den grooten Verzoendag, den verzoendag aller verzoendagen aan den Hoogepriester overgegeven worden; deze moest het offer ter dood veroordeelen, en deszelfs bloed vergieten door zijn oordeel. Zoo was het in Gods wet afgeschaduwd; zoo was het in zijn' allerhoogsten Raad bepaald; zoo liet hij het komen door zijn aanbiddelijk bestuur en heiligen weg der Voorzienigheid. Het moest een regtmatige Hoogepriester zijn, die door zijn doen het openbaar liet worden, dat God hem in dezen tot een Profeet gemaakt had om het luide te verkondigen: "Op dezen dag der dagen sterft er Een voor het volk." Het groote heilgeheim der plaatsbekleedende voldoening onzes Heeren, het geheim dat dit lijden en sterven borgtogtelijk was, — moest een Hoogepriester door zijne prediking, en daardoor dat hij dit offer aan den dood overgaf, aan het geheele volk bekend maken en voor aller oogen blootleggen. Die Hoogepriester was Kajafas. Zoo wij dus hier vragen: "Wie was Kajafas?" zoo is dit niet om eene beschrijving te geven van zijne inborst, van zijnen haat, nijd en vijandschap tegen den Heere Jesus, die hem tot dit alles dreven; — neen, wij vragen het om met het Evangelie te antwoorden: "Kajafas nu was degene die den Joden geraden had, dat het nut was dat één mensch voor het volk stierve."

Wij hooren Kajafas dezen raad geven in het 11de kapittel van ons Evangelie, en zien daaruit, vs. 50, wat hij met dat sterven voor het volk bedoeld heeft, daar hij er bijvoegt: "En het geheele volk niet verloren ga." Dezen raad brengt ons het Evangelie, brengt ons Johannes hier weder te binnen, opdat wij verstaan dat Kajafas zeer goed geweten heeft wat hij als Hoogepriester deed, even zoo

goed als de Hoogepriester onder het oude Israël wist, dat de bok geslagt op den grooten Verzoendag, als een eenige, als een plaatsbekleeder, als een zoenbok en zoenborg voor het volk stierf opdat het geheele volk niet verloren ging. Zoo is dan de wet der schaduwen vervuld en heeft Kajafas die moeten ten uitvoer leggen, na vooraf van dezelve getuigd en als Hoogepriester van dat borgtogtelijk sterven geprofeeteerd te hebben.

Het is wel om te aanbidden hoe in Gods alleen wijs bestuur alles zóó moet komen, dat aller menschen ongerechtigheid zijne gerechtigheid moet bevestigen; en hoe God daarbij niet onregtvaardig is als hij toorn over ons brengt, veeleer de geheele wereld voor hem verdoemelijk blijft. Als mensch kon Kajafas niet anders raden, niet anders handelen, want geheel verblind door nijd en eigenbaat zag hij zichzelf aan als des volks behouder, den Heere Jesus als des volks verderver; dus moest, volgens hem, Jesus gedood worden voor het volk, dat is ten nutte des volks, zoude het geheele volk niet verloren gaan. Niet dat het hem om des volks heil te doen was, maar zulk een huichelaar is de mensch, wanneer hij het geweten toeschroeit en zijnen nijd en baatzucht voor deugden wil laten doorgaan. Maar, of hij al als mensch niet anders handelen kon, zoo verontschuldigt hem zulks niet voor God, maar strekt te meer tot zijne verdoemenis. Kajafas had gelegenheid genoeg gehad om de kennis te bekomen van de noodzakelijkheid zijner eigene wedergeboorte, en hoe de nijd de wortel des doodslags, en gierigheid de wortel van alle kwaad is.

Doch, zulk een booswicht moest van des Heeren dood als noodzakelijk voor het volk getuigen en hem ter dood veroordeelen voor het volk, opdat een iegelijk daaraan leere dat geen mensch, vooral geen Kerkvoogd, aan zichzelf overgelaten, Jesus kan laten leven, als hij bemerkt dat Jesus alléén Priester is; — en opdat een iegelijk die na Kajafas zich aan zulke zonde schuldig en dus hel- en verdoemenis-

waardig gevoelt, zoo hij er zaligmakend onder verbroken ligt, eenen Borg hebbe voor zijne schuld en zonde, en tot het toeëigenend geloof gebragt worde door de genade van 's Heeren Geest: "Ook voor mij, voor mij en het geheele volk, dat ik in mijnen nijd en gierigheid verderven wilde, toen ik u in uwe waarheid en in uwe kinderen verdierf, zijt gij gestorven, opdat ik en dat arme volk niet verloren ging."

Maar o, in wien schuilt deze nijd en gierigheid niet, waardoor hij liever Jesus doodt in diens leer en leden, dan dat hij zijne huichelarij, waardoor hij het kwade goed heet, er aan zoude geven! Wanneer dan zulke zonden voor ons blootgelegd worden, en wij daarover zielsbekommerd zijn, wel dan ons, zoo wij dien Borg gezocht en gevonden hebben, die zich door en om onze zonden heeft willen laten dooden, opdat wij niet zouden verloren gaan!

Als Hoogepriester van de wet moest Kajafas zóó profeteren en handelen, opdat zijne profetie en daarmede alle profetiën der Profeten en der wet vervuld wierden, dat de Heere Jesus door Gods genade voor al zijn volk den dood smaken zoude. Had Kajafas zijne eigene profetie al niet verstaan, had hij ze verdraaid in zijn eigen belang en als een huichelaar uitgelegd — Johannes de Evangelist had die profetie voor zichzelf en voor al des Heeren volk met zieleblijdschap zóó verstaan, als de meening Gods, als zijn eeuwige Raad en welbehagen was met den dood van Jesus. Hiertoe bediende God zich van de tong des Hoogepriesters, opdat hetgeen uit een boos hart en uit de hel voortkwam, daarentegen door een geheel volk dat op den dood zat, en zich ook dood- en doemschuldig gevoelde, als eene stem uit de Raadzaal des Hemels vernomen wierd: "Eén stierf voor u en voor velen, opdat gij en die allen niet verloren gaat, maar van nu aan geregtigheden hebt in dien Eenen, en het regt op het leven dat eeuwig is, voor mijn aangezigt." — Dit heeft dan Kajafas geprofeteerd en den Joden geraden,

en de Joden hebben ook naar zijnen raad gedaan toen zij riepen: "Aan het kruis met hem, aan het kruis met hem!" Zoo zijn dan de vijanden zelven regters, om eeuwig geldig te verklaren dien borgtogt en die borggerechtigheid, waarbij Eén betaalt voor al zijn volk, opdat alzoo zijn doodschuldig volk, door die ééne betaling alleen, het leven en den zegen hebbe en beërve. Alzoo wordt voor elkeen, die door het Evangelie een ware Jood, dat is een lover Gods, geworden is, de profetie van Kajafas een lofzang ter eere en verheerlijking Gods en des Lams. Hij ziet zich in dien dood van Jesus behouden, en niet alleen zichzelf, maar ook al het arme en ellendige volk, al is het verstrooid als schapen en op het punt om door wolven verslonden te worden.

IV.

Zien wij nu wat Kajafas den Heer vraagde en wat antwoord hij ontving, opdat wij ook daarin tot onzen zieletroost het borgtogtelijke van des Heeren lijden mogen ontdekken. "De Hoogepriester" zoo lezen wij: "vraagde Jesus naar zijne discipelen en naar zijne leer." Zoo wordt de Heer in zijn profetisch ambt verdacht gehouden en gehoord, alsof hij te beschuldigen ware van een' nieuwen aanhang te maken, en dat wel van slecht volk, van eene ligt op de been gebragte menigte, van lieden uit lagen stand, die niet veel te verliezen hadden. Daarom toch vraagde de Hoogepriester naar des Heeren discipelen; hij wilde weten wat soort van menschen het waren, van welk beroep en welken stand, om daarnaar den Heere te beoordeelen en te veroordeelen, als kon hij in de keus van zulke menschen niet anders beoogd hebben dan beroering in Kerk en Staat. Daarom vraagde hij den Heer vervolgens ook naar zijne leer, om dan die leer te veroordeelen als in strijd met de wet van Mozes en gevaarlijk voor de Kerk, voor de zuivere leer en voor de publieke rust.

Die tweeledige vraag was al zeer ontijdig en niet minder huichelachtig in den mond van iemand, die gelijk Johannes de Evangelist aanmerkt, deszelven jaars Hoogepriester was. Een Hoogepriester was toch niet voor één jaar, maar voor zijn leven Hoogepriester. Wat discipelen hadden dan zulke Hoogepriesters en welke leer hadden zij en hunne volgelingen, die jaar op jaar oproer veroorzaakten, zoodat de Kerk eene schouwplaats was van voortdurende oneenigheden en volksberoeringen, waarbij de eene Hoogepriester den anderen jaarlijks verdrong, en alzoo de Romeinen steeds tusschen beiden moesten komen om er orde op te stellen, waarvoor zij dan door den gekozenen Hoogepriester zich goed lieten betalen.

Een Hoogepriester die zulke discipelen had, en in het geheel niet meer wist wat de regte leer was, weshalve de Heer ook eenmaal tot hem zeide: “Gij hebt den sleutel der kennis weggenomen, zelf gaat gij niet in en anderen verhindert gij in te komen in het Koninkrijk,” hoonde inderdaad des Heeren profetische ambt en verraadde het goddeloos oogmerk zijner vragen.

Maar dalen wij nu eens in ons eigen hart, en zoo de Heere ons bij het licht zijns Geestes onze zonden naar orde voor oog en gesteld heeft, zoo zullen wij bij den eersten opslag de zonde van Kajafas in zijne tweeledige huichelachtige vraag in ons zelve gevonden hebben.

O welke bergen van zonden vóór onze bekeering tegen de echte discipelen van den Heere Jesus en tegen zijne leer! Wij zwijgen van allen, die als Paus hebben willen regeren in Gods Kerk, en daarom des Heeren volk, dat zich nooit onder een juk der ongerechtigheid en der afgoderij zal voegen, als rustverstoorders en oproermakers, als een handvol gemeene lieden vervloekt en verdoemd hebben. Deze zullen alleen dan vergiffenis van zonden gevonden hebben, zoo zij met waar berouw den Borg hebben omhelsd, die hier voor Kajafas voor zulke zonden boet. Wij spreken hier over ons eigen doen vóór onze bekeering — welk een geringach-

ten, ja welk een verachten, smaden en verdoemen van des Heeren discipelen; hoe werden die toenmaals als een hoop onruststokers, nietwetters en betweters beoordeeld en veroordeeld! En dan de leer van den Heere Jesus, die zoete leer der vrije genade en der eeuwige gerechtigheid voor Gods regterstoel, in zijn bloed “door het geloof alleen” — hoe werd dezelve miskend, veracht, gesmaad en verworpen! En ach, na de bekeering nog, als wij discipelen des Heeren geworden zijn en nu zelve beweren “uit genade zijt gij zalig geworden,” wanneer dan nu de ware discipelen ons in den weg treden, de regtvaardigen ons slaan en bestraffen en niet mede doen willen in hetgeen wij verkeerd doen — of waar dezen zich van hunne zwakke zijde kenbaar maken, — ach, welke zonden komen daar op van verkeerde beoordeeling, ja veroordeeling van ’s Heeren volk! En wanneer de Geest des Heeren ons dieper wil inleiden in de leer der vrije genade, wanneer onze eenige Profeet en Leeraar ons den weg der zaligheid, door getrouwe broeders, mitsgaders onzen regten pligt openbaart; wanneer wij van alle diep verborgene steunsels van eigen werk en eigene gerechtigheid moeten afgebragt worden — welke zonden stijgen dan niet op van tegenstand, van miskenning, van vijandigheid tegen de genadeleer van onzen eenigen Profeet! O, wanneer al die zonden, vóór en na de bekeering, ons eens voor oog en komen, en het geweten deswege geprangd wordt, dat wij als rechte Kajafassen tegen onzen Profeet en zijne profeten en profetessen evenzoo ten oordeel gezeten hebben, — waar dan henen?

Indien wij in Kajafas onze eigene goddeloosheid zien en de huichelarij van ons binnenste; indien wij ook in dit stuk, waarin meer gezondigd wordt dan men vermoedt, tot goddeloozen en doemwaardige Zondaars worden: zoo houdt ons het Evangelie hier den Zoenborg voor, die zich in zijn profetisch ambt wilde laten honen, om voor zulk eenen hoon, hem en den zijnen door ons aangedaan, eene

eeuwig geldende betaling in onze plaats te brengen. Want waarmede zouden wij God daarvoor kunnen verzoenen, dat wij zijnen rust en vrede waarin hij ons door zijnen Zoon brengen wilde, versmaadden, om in al de beroeringen, welke dit leven zonder Jesus eigen zijn door de boosheid van ons hart, te blijven zitten met uitzigt op vrede en rust, die zóó toch nimmer komen!

O welk eene genade verder van den Heere Jesus dat hij hier wilde ondervraagd worden naar zijne discipelen en leer, om voor ons te betalen, dáárvoor dat wij zoo onwillig zijn om voor het eene en andere uit te komen, dat wij ons ook zoo noode laten ondervragen! O, indien God met ons in het gerigt wilde treden over al onze zonden tegen des Heeren volk en zijne genadeleer, en daar geen Borg voor ons optrad om voor ons te antwoorden, wij zouden moeten zwijgen in de eeuwige duisternis!

En welk een' rijkdom van genade verwerft de Heere Jesus door dit lijden voor ons, zoodat hij ons zijnen Geest geeft en zóó begeerten in ons verwekt om hem zonder op te houden in ware zielsbehoeften te vragen naar zijne discipelen en zijne leer; en ons dan vrijmoedigheid geeft om voor zijne discipelen en zijne leer uit te komen, en met zachtmoedigheid rekenschap te geven, als die afgeëischt wordt, van de hope die in ons is! Ook verwerft hij ons de vaste keuze, dat wij om lief noch leed afwijken van de voetstappen der schapen, maar getrouw volharden met des Heeren volk, en ons over het getuigenis van Jesus niet schamen, voor wie het ook zij.

Het antwoord dat de Heere Jesus aan Kajafas gaf, was een antwoord naar het regt. "Ik heb vrij uit gesproken tot de wereld," antwoordde Jesus, "ik heb altijd geleerd in de Synagoge en in den Tempel, waar de Joden van alle plaatsen te zamen komen; en in het verborgene heb ik niets gesproken," namelijk niets wat daarmede streed of iets anders was, dan Jesus in

het openbaar had gesproken. Dit was een antwoord vol van profetische majesteit en overtuigende kracht aan eenen kerkvoogd, wien het niet om de belangen van zijne ziel en zaligheid te doen was; die ook geene ontlastende getuigen zocht, maar voor valsche getuigen stof zocht te bejagen en ook bejaagd zoude hebben, zoo hij een ander antwoord ontvangen had. Dit antwoord overtuigde hem dat hij niet volgens het regt te werk ging; het stopte hem den mond en sloeg hem alle wapenen uit de hand.

Intusschen, elkeen die geroepen is om in het openbaar van den Heere Jesus te getuigen en dan den tegenstand van vleesch en bloed en van al de magten der geesten van menschen en der geesten van duivelen eenigermate ondervonden en daaronder met den Heere geleden heeft, begrijpt des Heeren lijden in dezen, en het overweldigende van zijn antwoord.

Wat onze Profeet Gode verklaart in den 40sten Psalm, vs. 10 en 11, dat hij doen zoude, dat heeft hij trouwelijk volbragt. Ja, hij heeft volbragt wat hij voor God den Vader verklaart bij den Profeet Jesaja in het 50ste Kapittel, vs. 5:

“De Heere Heere heeft mij de oore geopend, en ik ben niet wederspanning, ik wijk niet achterwaarts.” Neen, hij is Gode den Vader gehoorzaam geweest, om steeds in het openbaar te leeren, en te getuigen tegen alle goddeloosheid, en met den moede een woord ter regter tijd te spreken. Zoo doet hij ook voor Kajafas: hij ontdekt hem zijne goddeloosheid, hij wijkt voor de goddeloosheid niet achterwaarts. Zijne discipelen bedekt hij met zijne vleugelen; — welke en hoedanige zij waren voor hem, den Leeraar der gerechtigheid, en voor God den Vader die verkoren heeft wat niets is, dat kon Kajafas weten uit zijne leer. Zijne leer kon hij te weten bekomen door bevoegde getuigen: de Heere had steeds in het openbaar gesproken.

Is onze Heer, zóó gedaan hebbende en zóó antwoordende, niet een betalende Borg voor de zijnen, die zoo dikwerf

wederspanning zijn, zoodat zij niet willen getuigen wat zij moesten; die zoo dikwerf uit opzien tegen vleesch en tegen schande achterwaarts wijken? Hoe menigmaal trekken zij zich terug of houden zich terug onder den glimp van onbekwaamheid, laten zich vrees aanjagen door duivel en wereld en door eigenliefde: hoe dikwerf oefenen zij zich uit traagheid niet in des Heeren leer en worden door liefde-loosheid ontrouw aan 'sHeeren discipelen, of geven geen antwoord waar zij gevraagd worden, en zwijgen wanneer zij spreken moesten, terwijl zij veel in het verborgene spreken, waar zij zwijgen of regt spreken moesten en niet ten vonnis zitten over diegenen, welken de Heere tot nog toe niet genadig geweest is! Hoe dikwerf ook geven zij verkeerde antwoorden, waarmede zij alles bederven! — O wat al zonden, bij welke, zoo zij het geweten bezwaren, de zondaar alleen rust voor de ziel vinden zal in het antwoord, hetwelk de Heere in zijne plaats gaf, en naar hetwelk hij ook deed.

En welke velerlei genade heeft de Heere verworven, dat de van den Heere verootmoedigde bij zijne belijdenis hoe hij vroeger dwaalde, nu door 'sHeeren Geest en onderwijzing geleid en vrijmoedig gemaakt wordt, om zich over het getuigenis van 'sHeeren volk niet te schamen, — neen, maar voor de geheele wereld tot heil der wereld openbaar er voor uit te komen!

Zekerlijk, hij verkrijgt wat te antwoorden ter juister tijd, aan den hoe hoog ook gezeten en smader van 'sHeeren discipelen en van zijne leer.

V.

Zien wij ten slotte, wat de Heere wegens dit antwoord lijden wilde en wat hij daarop zeide.

“En als hij dit zeide,” lezen wij vs. 22, 23, “gaf een van de dienaren die het gehoord hadden, Jesus

eenen kinnebakslag, zeggende: Antwoordt gij alzoo den Hoogepriester?" Jesus antwoordde hem: "Indien ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade; en indien wel, waarom slaat gij mij?" Zoo is en was de wereld overal en altijd, waar de zaak des Heeren Jesus, waar de zaak Gods voor hare, hetzij kerkelijke, hetzij wereldlijke vierschaar komt. Een ander wapen kent zij niet dan snoode mishandeling. Den Hoogepriester is de mond gestopt; hij is van Gods wege op eene regtvaardige wijze in het huichelachtige aangezicht geslagen geworden, hij weet niet wat verder te zeggen of te vragen, en moet in zijn geweten bekennen en gevoelen: "Ik zit ten oordeel, en handel niet naar regt met dezen Leeraar. Het is waar, wij hebben in zijne leer niets kunnen vinden: die wij eens daartoe afgezonden hebben verklaarden zelfs: Nooit heeft een mensch alzoo gesproken!" — Inmiddels veroorlooft zich een der dienaars eene mishandeling, waarvoor hij in elk ander geval zwaar zoude gestraft zijn geworden. Immers, de persoon van een' voor het geregt gedaagde is heilig en behoort aan het geregt. Aan het geregt alleen staat het, bij gevondene schuld te straffen; tegen elke beleediging van derden wordt de gevangene gewaarborgd: wie zich daaraan vergrijpt, die vergrijpt zich aan het geregt.

Ach, wanneer zulke zonde geduld of begaan is tegen den Heere Jesus — dat is thans tegen zijne opregte belijders — waar zal de regter, waar zal de dienaar blijven, indien hij zaligmakend van zijne schuld overtuigd wordt — zoo niet tot dien Borg heen, die hier voor zulk een vergrijp, dat hij van de vijandschap van het vleesch niet anders ooit verwacht heeft of nog verwacht, voor hem betaling gebragt heeft!

Maar ach, stonden wij niet allen aan dat vergrijp schuldig, dat wij vóór onze bekeering, hetzij met de daad, hetzij met uitingen van woorden, de ware waarheid in het heilig aangezicht geslagen hebben? Ach, wat eeuwige kinnebakslagen zouden wij van alle duivelen niet te lijden hebben,

met wat eeuwige slagen op het aangezigt zouden wij niet van Gods toorn verdienen geslagen te worden — ware de Borg niet tusschen beiden getreden om die slagen te ontvangen op zijn heilig aangezigt, en zóó de profetie te vervullen: “Zij zullen den Regter Israëls met de roede op het kinnebakken slaan.”¹

Het mag menigeen vreemd schijnen, dat wij beweren dat er in het geheele borg-lijden van onzen Heer partikuliere betaling geschiedt voor partikuliere zonden. Maar hij, die zijn eigen onbekeerde leven en zijne zonden tegen de eerste tafel der wet Gods in het licht des Geestes nagaat, en te gelijk de kerkgeschiedenis van alle tijden raadpleegt, die zal overal dezelfde schreeuwende zonden en misdaden tegen den Heere vinden, welke hij in de lijdensgeschiedenis vindt; — van waar dan raad en troost voor goddeloozen, die voor den Heer over zulke zonden weenen, zoo zij niet voor juist dezelfde zonde, juist dezelfde eeuwig geldende betaling van en in hunnen Borg vinden?

Dat ik hier zwijge van de zonden van blindheid, onbedachtzaamheid en hoogmoed, waarmede 's Heeren volk Dien in het aangezigt slaat, die alleen hun licht is.

In het antwoord van onzen Heer zien wij zijne regtvaardigheid en zijne wonderbare zachtmoedigheid. Hij had den dienaar met éénen slag in de hel kunnen werpen, maar hij zet hem met het woord der gerechtigheid op zijne plaats, en geeft hem eerder een' genadeslag dan een' helleslag, opdat hij zijn levenlang zich over zijn vergriep mogt schamen. Niet minder toonde de Heer in het antwoord dat hij de heilige en onschuldige is. Het “Waarom slaat gij mij?” zal die man wel nimmer van zich hebben kunnen afwerpen.

Met dit: “Waarom slaat gij mij, waarom hebt gij mij geslagen” wil ik besluiten. Het is eene vraag des Heeren aan u, wereldling, die den Heere slaat met uwe vijandschap tegen zijne waarheid, die gij in ongerechtigheid te onder houdt.

¹ Micha 4, vs. 14.

“Waarom slaat gij mij?” is eene vraag des Heeren aan u, die, wanende dat gij bekeerd zijt, den Heere een’ kinnebakslag geeft, zoo dikwerf gij u opmaakt en de vuist opheft tegen de leer van zijne vrije en soevereine genade, die in allen deele genade is.

“Waarom slaat gij mij?” — is ook eene vraag aan u, geloovigen! die nog zoo dikwerf met uwe zonden en verkeerdheden, omdat gij de waarheid niet wilt aannemen, den Heere of uwen lieven naaste met daad of woord slaat.

Waarom? Ja, waarom? — O, dat wij allen nedervallen in het stof voor den heiligen Heiland, en hem in ootmoedigheid en zielsverbrijzeling antwoorden: “Groote Ontfermer, waarom spaart gij mij? Het waarom aan ons, is opdat wij erkennen en belijden onze verkeerdheid. Het waarom tot hem, zij opdat wij ons waarachtig bekeeren, en zijne zachtmoedigheid, trouwe teregtzetting, zijn regtvaardig en overtuigend aantoonen hoe verkeerd wij tegen hem zijn, en dus zijne vrijwillige liefde loven en prijzen; tevens opdat wij in zachtmoedige waarheid voor vrienden en vijanden wandelen.

Daartoe verleene ons onze getrouwe Zoenborg de genade Zijns Geestes, die ons wel bekwaam kan maken om met het oog op onzen Borg, aan hem die ons om des Heeren wil op de regterwang slaat, ook de andere toe te keeren.

Amen.

TWEEDE LEERREDE.

Moge de overdenking van het lijden onzes dierbaren Zaligmakers ons op nieuw liefelijk zijn, M. G.! nu wij met elkander nagaan, hoe het Evangelie van Johannes ons mededeelt dat onze Heer voor Pilatus in het regthuis werd gebracht en wat daar voorviel.

Wij lezen in het 28te vers van het 18de Kapittel: Zij dan leidden Jesus van Kajafas in het regthuis. En het was des morgens vroeg; en zij gingen niet in het regthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het Pascha eten mogten.

Zoo werd dan de Zoon Gods door menschen ter dood veroordeeld, omdat hij gezegd had dat hij de Zoon Gods was. Het waren menschen die in hunne scholen het 53te Kapittel van Jesaja dikwijls lazen en behandelden; — maar toen zij den Zoon Gods in de aldaar beschrevene gestalte zagen, kenden zij hem niet.

Omdat zij hunne eigene gestalte niet kenden, konden zij niet zien dat hij als Borg en Middelaar onze gestalte aangenomen had om daarin voor ons te betalen. Maar het moest zóó gebeuren als Gods hand en Raad te voren bepaald had dat geschieden zoude, en daarom moest ook het Joodsche land onder de magt der Romeinen komen; Psalm 22 moest letterlijk vervuld worden: “Zij hebben mijne handen en voeten doorgraven” mitsgaders al datgene wat als bijomstandigheden die den kruisdood vergezelden, in dezen

Psalm en ook bij andere Profeten voorzgd was. Ook had de Heere Jesus zelf dit gezegd: "De overpriesters en de schriftgeleerden zullen hem ter dood veroordeelen, en hem den heidenen overleveren, en zij zullen hem bespotten, en hem geeselen, en hem bespuwen, en hem dooden." Markus 10, vs. 33, 34.

Zoo moesten dan ook de heidenen zich aan hem bezondigen, opdat aller menschen ongerechtigheid openbaar werd. Allen moesten van hem het herhaalde getuigenis afleggen dat hij onschuldig was, dat er geene schuld in hem gevonden werd, — en hem toch ter dood veroordeelen. Dit moest alzoo geschieden opdat het aan den dag kwame dat, terwijl alle volkeren in hem gezegd worden, niemand dien zeggen maar elkeen den vloek verdiend heeft; dat Jesus, als de Borg, voor allen een vloek geworden is, voor alles betaald heeft; — en dat het dus alles vrije ontferming, eeuwige liefde en loutere genade is, zoo een zondaar behouden wordt, daar allen aan den dag gelegd hebben hoe zij God en den naaste haten. Zoo wordt de mensch op het diepst vernederd en God op het hoogst verhoogd, en hem alleen de eer gegeven van al zijne deugden en volmaakt-heden. Ook de heidenen, de onbesnedenen hebben tegen hem gezondigd; ook voor heidenen en onbesnedenen wil hij lijden en hun de besnijdenis des harten verwerven.

Zoo zien wij in alles de oneindige liefde van God tot de allerellendigste zondaren.

Er werd en wordt menigeen in het regthuis gebragt om de overtreding van deze of gene Goddelijke en mensche-lijke wet, als daar zijn: "Gij zult niet dooden, gij zult niet stelen" — of ook van wege het getuigenis der waarheid, dat het openbaar oordeel voor Godslastering houdt. Die nu van wege hunne zonden geboeid in een regthuis gebragt worden, zullen troost vinden voor hunne zielen wanneer zij met waar berouw opzuchten tot hem, die om onze zonden gebonden in het regthuis gebragt werd. Die van wege

de waarheid er in gebragt worden, zullen zich niet schamen, maar groote vrijmoedigheid ontvangen, zoo zij den Heere danken: "Heere Jesus! gij hebt u wel voor mij gebonden in een regthuis willen laten leiden." Het is, en dit hebben wij wel te bedenken, Gods bijzondere langmoedigheid en genadige bewaring zoo wij niet om onze zonden voor een aardschen regter geleid worden; — maar het is zeker dat er een hemelsch regthuis bestaat, waar wij allen, ook die welke den aardschen regter ontglippen, door den dood heengeleid worden. Wel ons, wanneer wij op den weg daarheen door een waarachtig geloof den troost omhelsd hebben, dien wij vinden in onze Katechismus-antwoorden op vraag 38 en vraag 56. Dit is zeker, dat de Heere Jesus met dat heengeleid-worden voor een' aardschen regter, voor de zijnen heeft verworven, dat zij bij hunnen dood niet geleid worden voor een' wraakvorderenden Regter van Hemel en aarde, en dus niet overgeleverd worden aan de duivelen, maar het blijde woord vernemen: "Komt gij gezegenden des Vaders!"

Als wij zoo zien hoe alles hier naar Gods bepaalden Raad en voorzienigheid gegaan is, opdat zijn woord en de Schrift zouden vervuld worden, zoo ligt daarin voor alle aangevochtenen veel geloofssterkte om zich op Jesus woorden te verlaten, en dit voor gewis te houden, dat niets hen overkomt dan naar Gods Raad, en opdat al zijne dierbare beloftenissen in de Schrift aan hen vervuld worden, het ga hoe het ga. Ook ligt daarin voor ons veel geloofssterkte onder kruis en lijden, als wij de merkpalen, dat wij op den goeden weg zijn, in het lijden van den Heere en van al zijne heiligen in de Schrift wedervinden.

Het ging, gelijk wij in de geschiedenis des lijdens van onzen Heer zien, met de overpriesters en schriftgeleerden van erger tot erger.

Vooreerst mogten zij, volgens hunne eigene instellingen, geen doodvonnis voltrekken in den nacht.

Ten tweede mogten zij dit niet doen op het feest.

Ten derde maken zij zich vroeg op om den Heere aan Pilatus over te geven, daar het toch de tijd was van plegtige gebeden en offeranden om het feest Gode waardig te vieren. Zij verloochenen dus hunne eigene instellingen, en denken er niet aan om zich Gode te wijden door gebeden op zulk eenen voor hen heiligen dag.

Ten vierde: Zij gaan niet in het regthuis om zich niet te verontreinigen, en zij weten toch dat zij zich van valsche getuigen bediend en moord in den zin hebben.

Ten vijfde: Zij willen het Pascha eten, dat is niet het Paaschlam (dat hadden zij den dag te voren gegeten), maar het vleesch der offerenden van den vijftienden dag, een' grooten feestdag, welke ook Pascha genoemd wordt, zoo als wij zien uit Deuteron. 16 vs. 2; — terwijl zij toch volgens hunne instellingen op den dag waarop zij een doodvonnis voltrokken, niets mogten eten.

Ten zesde: Zij in wier naam Nicodemus zelf gezegd had: "Wij weten dat gij zijt een leeraar van God gekomen, want niemand kan deze teekenen doen die gij doet," zij leveren zulk eenen leeraar aan de Romeinen over om gedood te worden, — terwijl zij anders veeleer oproer zouden gemaakt hebben om een Joodschen leeraar te bevrijden, zoo de Romeinen de handen aan hem hadden willen slaan.

Ten zevende: Tegen hun eigen geweten in liegen zij zichzelve zoo lang voor dat zij evenwel rein en heilig zijn, en zich dus met de ongeloofigen niet mogen besmetten, tot zij het zelven gelooven.

Maar zoo zijn wij menschen allen, zoo lang wij onder de wet zijn. Als het op de proef komt, zonder genade, dan zal ons bestaan en gedrag niet anders wezen dan dat der overpriesters, niet anders dan wij het ook Rom 3, vs. 9 tot 19 naar het leven geteekend vinden.

Wat de Joden deden, geschiedde uit enkel vijandschap tegen God en tegen zijnen Gezalfde; uit haat tegen zijne ge-

regtigheid, zoo als zij den geloove toegerekend wordt, en uit liefde tot de zonde, welke zij als een najagen van heiligheid wilden laten gelden.

Onze dierbare Zaligmaker heeft dit alles over zich willen laten heengaan, en alles willen lijden om als Borg te betalen voor de zijnen, door welke dezelfde zonden begaan zijn, zoo niet altijd bepaald in hunne werken, dan toch in hunne gedachten en overleggingen. Of wat zijn er niet al zonden in des Heeren volk, die bij aanhoudendheid gepleegd worden! hoemenigmaal gaat het van erger tot erger, zelfs tegen beter licht en waarschuwingen des Geestes aan! Wat al vijandschap kan er in de leden woelen tegen den Heere Jesus; wat al schandelijke afkeerigheid van de gerechtigheid in zijn bloed! Hoe dikwijls is men vroeg op om zich van hem te ontslaan en te zondigen! Hoe dikwijls worden daarbij de heiligste inzetten, de heiligste voornemens voor den dag, in den wind geslagen, de gebeden verzuimd, en reppen zich de voeten, in plaats van naar 's Heeren tempel, naar onheilige plaatsen! En wat is er al een najagen naar zoodanige heiligmaking met welke men den Heere niet zien zal — hoe ligt kan daar de innerlijke boosheid omslaan tot uiterlijke overlevering aan des Heeren vijanden van den getrouwen getuige, die ons die heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal, ter najaging voorhoudt. Wat al bittere nijd en boosheid komt er uit het hart voort tegen de ware waarheid, die den mensch zijne valsche gronden omstoot; wat al overleggingen om dengene, die van den Heere gezonden wordt om de kussens onder de okselen weg te nemen en de leugen der geveinsdheid uit de regterhand te slaan, te verwijderen en van zich verwijderd te houden of te moorden! Wat al schijnheiligheid juist bij dezulken die den naam hebben van voorstanders bij uitnemendheid te zijn van kerkherstel, van zuivering van leer en zeden! — En wie zal de tallooze zonden optellen waarmede de dagen, aan den Heere gewijd, door Christenen geschonden worden? In den tempel

bedrijft men godsdienst, en verdoemt inmiddels den waren Christus, levert hem dan over aan de wereld om hem verder af te maken; en is het overige van den dag vrolijk voor het aangezicht van den driehoofdigten afgod, — en dan wil men nog tot de zoodanigen gerekend worden, die zich niet verontreinigen. De zonden van de verachting van 's Heeren profetisch ambt, en van de leer zijner genade, zijn als het zand der zee. Zij worden slechts door weinigen betreurd; weinigen verootmoedigen zich diep daarover voor den Heere. Hoe betreurde het een Apostel dat hij de gemeente des Heeren vervolgd had! het was daarom en niet van wege onreine daden dat hij zich den voornaamste der zondaren noemde. Als nu iemand door genade verwaardigd wordt om zulke zonden tegen des Heeren profetisch ambt voor den Heere opregt te betreuren, dan zal hij bij de stukken zijnen Borg vinden, die de eene zonde vóór, de andere na, zoo als wij er eenige aangestipt hebben, in zijn lijden op zich en voor zich laat komen en er voor betaalt.

De verachting van 's Heeren profetisch ambt gaat gepaard met de verachting van zijn koninglijk ambt. Alle vleesch heeft zich als schuldig aan die verachting in en voor Pilatus regthuis openbaar gemaakt. Elkeen die er zaligmakend van overtuigd wordt dat hij aan die dubbele verachting voor God schuldig staat, omhelst den Heere Jesus als zijnen Zoenborg in al de graveerselen zijns lijdens.

Pilatus kent de gebruiken der Joden: hij gaat tot hen uit. Hij gelooft niet aan eenen God der Joden, noch aan zijne eigene goden; in dien zin is hij liberaal. Hij heeft alleen geloof aan zijne waardigheid als Stedehouder, maakt evenwel ook die afhankelijk van 's volks gunst of ongunst; daardoor weet hij zelfs zijne eigene waardigheid niet te handhaven en is voor ditmaal voorkomend met baatzuchtige bedoelingen. Hij ziet den gebondenen Jesus met eenen medelijdenden blik aan en veracht hem tevens; daarom noemt

hij hem eenen mensch. En daar het hem vreemd moet voorkomen op zulk eenen dag en dat zoo vroeg door zoo vele eerwaardige mannen, tegen alle gewoonte, lastig gevallen te worden, vraagt hij: "Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen mensch?" alsof hij zeggen wilde: "Is deze, die er zoo eenvoudig uitziet, zulk een zwaar misdadiger, dat gij heden, daar ik u in den tempel en bezig met uwe heilige dienst dacht te zijn, met hem tot mij komt?"

Hoe vele Christenen, vooral in de regering, hoewel zij de schijnheiligheid van partijen wel doorzien, zijn onverschillig jegens de waarheid van den Heere Jesus! Maar als eenmaal de zonde van hunne quasi-liberale begrippen, die zij alleen koesteren om des ambts wille en om in hunne zonden te blijven, hun tot zonden worden, waar dan heen? Waarheen als het geweten eens wakker wordt? O wel ons, zoo wij bij onze zonden, van onverschilligheid voor den Heere en voor hetgeen des Heeren is, den Borg voor onze schuld gevonden en in het geloof omhelsd hebben, dien Borg die hetzelfde van de goddeloozen heeft willen lijden en door dat lijden voor de zonden betalen!

De vraag van den regter: "Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen mensch?" ga u niet uit het geheugen noch uit het harte, gij allen die op des Heeren ontferming hoopt! Of waarom heeft de Heere Jesus dit willen lijden? Is het niet dáárom, om thans als de Borg te kunnen optreden in het gerecht Gods! In vuile kleederen staan de Josuaas des Heeren voor Gods regterstoel, staan voor dien stoel de gebondenen in banden der zonde en des doods; en de Satan staat aan hunne regterhand, hij heeft allerlei aanklagten tegen hen. Maar nu treedt de Borg op met deze vraag, voor welke de hel beeft: "Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen mensch?" En in den hemel klinkt de juichtoon: "De verklager der broederen, die ze dag en nacht verklaagde voor Gods troon, is uit den hemel geworpen;" en wij op aarde lezen op een blad van het boek Gods:

“Zoo is er dan nu geene verdoemenis voor degenen die in Christus Jesus zijn: — wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, die regtvaardig maakt! Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is!”

Het baatte Pilatus niet veel zoo liberaal te zijn. Alles wat tegen Christus is, erkent de van God verordende overheid niet verder dan voor zooveel zij aan de goddeloosheid van eene geveinsde godsdienst wil dienstbaar zijn; — boven die overheid huldigt al wat antichristisch is eene andere magt, dat is, den draak, de oude slang, die de wereld verleidt. Daarom antwoordden ook de overpriesters, vrij norsch en gebelgd dat Pilatus zich liet ontvallen hoe hij wist dat zij Jesus uit nijdigheid overleverden, en hun daarmee te gevoelen gaf dat zij onregtvaardig handelden: “Indien deze geen kwaaddoener ware, zoo zouden wij hem u niet overgeleverd hebben.”

Derhalve zijn zij regtvaardig en is Jesus een kwaaddoener. Dit heeft de Heere willen lijden om als Borg te betalen voor de zijnen, voor ons, die op allerlei wijze tegen den Heere gezondigd hebben en zondigen met onze aanmatiging, dat wij regtvaardig zijn, en die den Heere Jesus in zijne bestraffingen voor een' kwaaddoener houden. Het is verschrikkelijk hier te vernemen waartoe wij menschen niet al in staat zijn. Hij die van een geheel volk het getuigenis had: “Hij heeft alles welgemaakt,” moet hier voor een' kwaaddoener uitgemaakt worden. Zulke zonde zien wij meer begaan door Gods volk tegen des Heeren profeten; wij zien het bij Jeremia, Kap. 38: “Deze man,” zeiden de Vorsten des Konings van Juda, “zoekt den vrede dezès volks niet, maar het kwaad.”

Maar de Heere heeft dit willen lijden opdat wij die zóó groote kwaaddoeners voor God zijn, dat wij het kwade goed en het goede kwaad heeten, wij die zoo groote kwaaddoeners zijn tegen den Heere, tegen ons zelven en tegen onzen naaste, Hem, den Heere, (wanneer wij daarvan overtuigd zijn door

des Heeren verworvenen Geest), als onzen Borg mogten zoeken en vinden, die voor al ons kwaaddoen, dat wij hem met gedachten, woorden en werken kwaad heeten, aldus betaald heeft. Zoo betaalde hij dan hier voor al dat trotsch en hoogmoedig kwaaddoen van 's Heeren volk; en voor ons, die zulke walgelijke en verachtelijke kwaaddoeners zijn in de oogen Gods, verwierf hij dat wij in onze eigene oogen kwaaddoeners worden, ons zelven veroordeelen en God regtvaardigen; dat wij alzoo voor den Regter van Hemel en aarde niet als kwaaddoeners veroordeeld, maar om niet geregtvaardigd worden. Nu wordt in den Hemel van ons gezegd: "Het is een volk, dat niet liegen kan;" nu hebben wij door des Heeren verworvenen Geest een' opregten haat tegen alle geestelijk kwaad en waarachtigen lust tot alle gerechtigheid.

"Indien deze geen kwaaddoener ware," zoo luidt het met regt uit den mond van den Satan tegen ons voor 's Heeren regterstoel; "deze" mag hij met verdiende verachting zeggen voor de regtbank van 's Heeren heilig regt en heilige wet. Maar ziet, de Heere Jesus treedt als Borg in het midden, en wil zich onverdiend met dien naam laten belasten om den naam "kwaaddoener" van ons af te nemen, en verwerft ons hierdoor de genade om, hoe zeer ook door het geweten beschuldigd dat wij het in alles bederven en steeds kwaaddoeners voor den Heere blijven, ons aan Jesus over te geven tot reinigmaking in zijn bloed.

Pilatus antwoordt met regt, volgens vs. 31: "Neemt gij hem dan, en oordeelt hem naar uwe wet. Hij wilde hun te verstaan geven dat hij niet wist dat Jesus tegen 's lands wet overtreden had, en dat, zoo hij tegen hunne wet had overtreden, zij hem daarnaar moesten regten; die wet, zoo was zijne meening, ging hem, den Stedehouder, niet aan en in zulk geval liet hij zich ook aan den persoon van Jesus niet gelegen liggen. — De Joden konden Jesus bijgevolg dooden, zoo zij Pilatus maar in vrede lieten en geene onrust of oproer veroorzaakten.

Zulk een overgeven aan de willekeur der nijdigheid heeft de Heere Jesus willen lijden om te verzoenen de zonden van hen, die er berouw over krijgen dat zij de zaak des Heeren, om eigene rust en gemak of uit onverschilligheid, eenmaal of meermalen aan de willekeur van den nijd overgaven. Tevens heeft de Heere voor zijn volk verworven, dat de wereld nimmer eene wet zal hebben door welke zij 's Heeren volk naar regt zal kunnen veroordeelen. Met den stoel der schadelijkheden ¹ wordt de Heere het nooit eens. Ook heeft de Heere voor de zijnen verworven, dat de wet der zonde en des doods krachteloos zal bevonden worden, en van geene toepassing op degenen die hij van deze wet heeft vrijgemaakt door de wet des geestes des levens, des levens dat in hem, Christus Jesus is.

“Het is ons niet geoorloofd iemand te dooden,” zeggen de Joden daarop tot Pilatus: zij verwijten hem dat zij door de Romeinen onderdrukt worden. “Wij zouden dit reeds gedaan hebben,” willen zij zeggen: “indien het ons geoorloofd was; maar al hebben wij ook den ergsten kwaaddoener in handen, wij moeten hem laten gaan, of hij u komen om hulp en uitvoering van het vonnis.” Deze bewering nu, dat zij door de Romeinen het halsregt verloren hadden, was niet geheel waar: zij hadden het verloren omdat zij den sleutel der kennis verloren, het geloof verloochend en de heilzame tucht prijsgegeven hadden. Thans moesten zij alles van de gunst des volks verwachten; zij hadden noch moed noch autoriteit meer om dáár ter plaatse te vergaderen, van waar zij de doodstraf konden ten uitvoer leggen. Zoo hadden zij dan zelven uit menschenvrees en uit zucht tot zelfbehoud en behoud van eer en inkomen, het halsregt uit de handen gegeven; — en de Romeinen hadden het hun uit de handen genomen om er orde op te stellen, en de willekeur der hierarchie in toom te houden.

¹ Psalm 94, vs. 20.

Intusschen was het antwoord der Joden een gewigtig woord, hetwelk God hen liet uitspreken tegen zichzelf en tot hunne eigene veroordeeling. Zij moeten hier zichzelf aanklagen dat zij groote overtreders zijn van het zesde gebod, en groote huichelaars. Immers, zoo zij niemand mogen dooden, waarom willen zij dan den Heere gedood hebben? en nu zij erkennen dat zij het niet mogen doen, zijn zij thans minder moordenaars wanneer zij door een' ander Jesus laten dooden? Zij zeggen dat het hun niet geoorloofd is, en doen het toch, en willen de verantwoordelijkheid van de uitvoering op een' ander doen nederkomen. Zoo schudden zij hunne eigene schande uit: *zij* mogen niet dooden, daarom moet Pilatus het doen; zoo moet dan de dubbele moord die in de harten schuilt openbaar worden, opdat het blijke hoe waar het was wat de Heere Jesus vooruit gezegd had, dat zij in hunnen nijd zoo ver zouden gaan dat zij hem overleveren zouden om gekruisigd te worden. Dat is het wat Johannes de Evangelist opmerkt in het 32ste vers: "Opdat het woord van Jesus vervuld wierd, dat hij gezegd had, beteekenende hoedanigen dood hij sterven zoude."

"Het is ons niet geoorloofd, ik mag, ik durf dat niet doen," ziedaar de taal van elk mensch; — en hij zegt dit om na die zelfveroordeeling juist datgene te doen, wat hij niet doen mag, en om anderen dit voor hem te laten doen, zoo hij zelf er geen moed toe heeft. De Heere laat dit, in zijn aanbiddelijk bestuur, zóó ver komen dat de mensch, bij al zijn huichelen van hetgeen hij doen en niet doen mag, zonde op zonde stapelt, — totdat de mensch met handen en voeten aan dien schandpaal komt, van welken hij tot aan zijn dood niet meer kan afkomen. Wat raad is hier, tenzij in het toevlugt-nemen, met belijdenis van schuld, tot dien Borg die voor ons met handen en voeten aan den schandpaal gebracht werd door het bestuur eens ontfermenden Gods, opdat onze oude mensch daaraan door en in

hem stierf, en opdat wij door en in hem van den schandpaal wierden afgenomen.

Wat de Heere Jesus gezegd en betuigd heeft van onze gruwelijke zonde en ellende, dat wij hem aan het kruis zouden brengen, en hem zulk een' schandelijken en smadelijken dood aandoen, en wat hij te gelijker tijd betuigd heeft van des Vaders genade en vrije ontferming en van zijne liefde tot zondaren — dat zal en moet altijd waar bevonden worden tot troost van allen die tot den Heere opschreeuwen om genade, maar tot wie de duivelen zeggen; "Van dezen schandpaal komt gij nimmer weder af — hier sterft gij den eeuwigen dood."

Op het verwijt der Joden: "Het is ons niet geoorloofd iemand te dooden" ging Pilatus, volgens vs. 33, wederom in het regthuis, en riep Jesus, en zeide tot hem: Zijt gij de Koning der Joden?

Pilatus wist zich nu niet te redden: hij wilde zien of er eenige schijn van regt voor beschuldiging in Jesus was, of Jesus werkelijk gevaarlijk was voor den Romeinschen staat, hoewel hij het niet gelooven kon; hij legt daarom den nadruk op het woord *gij* als of hij zeggen wilde: "Men beschuldigt u daarvan, hoewel ik er u niet voor kan aanzien." De Heere Jesus gaf daarom in zijn antwoord ook te gevoelen dat Pilatus in zijn hart wel beter wist; daarom toch zegt de Heere: "Zegt gij dit van u zelve of hebben anderen u dit gezegd?" Aldus geeft de Heere hem te verstaan dat zoo hij, Jesus, zich op eene voor den staat gevaarlijke wijze, als Koning opgeworpen had, Pilatus als Stehouder dit wel het allereerste diende te weten; maar tevens dat Pilatus de beschuldiging uit den mond van anderen opgreep om er zich van af te maken. Tevens wil de Heere, in zijne barmhartigheid ook over Pilatus, zeggen: "Hoe weet gij dit, dat ik de Koning der Joden ben? is u daaromtrent een goddelijk licht opgegaan, of hebt gij het van hooren zeggen?" Het verwijt van ligtzinnigheid en onkunde

in 'de hoogste aangelegenheden van staat, hetwelk Pilatus uit dit antwoord opmaakte, deed hem van trotschheid en toornigheid opzwellen, waarom hij dan ook den Heere toeduwde: "Ben ik een Jood?" Hij legt den nadruk op het woord *ik*, als wilde hij zeggen: "Dat begrijp ik wel, dat gij niet gevaarlijk voor den staat zijt; maar wat weet ik van uwe Joodsche wetten? Moogt gij verlangen dat ik dáárvan kennis heb, wat die van een Joodsch koningschap leeren?" Daarop doet hij den Heere een verwijt, namelijk dat Jesus tot zulk een nijdig volk en zulke overpriesters behoort, met deze woorden: "Uw volk en de overpriesters hebben u aan mij overgeleverd." Eindelijk wil Pilatus dat de Heere zegge waarin hij tegen de wetten en leer van het Joodsche koninkrijk kunne gezondigd hebben; des vraagt hij hem op ruwen barschen toon: "Wat hebt gij gedaan?"

Pilatus gaat weder in het regthuis. Het moest alles met orde geschieden; niet in een' oploop des volks of in oproer zoude Jesus ter dood gebragt worden, opdat niemand zich zoude kunnen verontschuldigen, — de wereldlijke regter vooral niet. Ook deze moest vallen in zijne zonde, dat hij den Heere onschuldig ter kruisiging had overgegeven, terwijl hij naar zijne meening magt genoeg had om zulks te verhoeden.

Dit houden van orde, ook bij het hoogste onregt, wilde de Heer lijden om te betalen voor de zonden der zijnen, die in zoo menig geval, toen de ware waarheid hun te na kwam, bij het hoogste onregt toch den schijn van orde aannamen.

Pilatus roept Jesus, — en Jesus weigert niet te komen. De Regter van Hemel en aarde gehoorzaamt op het bevel van een' aardschen regter, en betaalt voor de ongehoorzaamheid der zijnen ook tegen hunne regtmatige overheid en regtmatige regters. Hij verwerft voor de zijnen dat zij niet als kwaaddoeners geroepen worden voor het hemelsche geregt, en dat zij met vrijmoedigheid, met het geloofsoog

op hunnen Borg, komen om rekenschap af te leggen van de hoop die in hen is, wanneer zij daartoe voor aardsche registers of Koningen geroepen worden.

O, welk eene verachting van het koninglijk ambt van den Heere Jesus, in de vraag van Pilatus: “Zijt *gij* de Koning der Joden?” — het is of hij zeggen wilde: “Daar ziet *gij* er toch niet naar uit.” Zulke verachting, zulk een verachtend vragen heeft de Heere Jesus willen ondergaan, opdat allen die zijn koninglijk ambt en zijnen nederigen staat, waarin hij dat ambt voor de wereld bekleedt, verachten, tevens blind zijnde dáárvoor wie zij zelve en in zichzelf zijn, — eenmaal, wanneer zij door genade tot berouw over hunne zonden komen, den troost mogten hebben dat de Heere zulke verachting en blindheid voor hen gedragen en daarvoor betaald heeft. Ook voor zijns volks geringschatting van zijn koninglijk ambt, ook voor hunne valsche begrippen over hunnen eigenen staat, treedt de Heere nog gedurig als Borg in het midden met hetgeen hij van Pilatus geleden heeft. Immers, wat beteekent de naam “Jood?” is het niet: “*Lover Gods?*” Maar ach, hoe zeer kenmerkt zich des Heeren volk gedurig als een oproerig en wederspannig volk! hoe blind zijn zij dáárvoor, dat zij door den Heere tot Koningen gemaakt zijn om met hem te heerschen op aarde; hoe dikwijls geraken zij niet door ongeloof onder ’svijands voet en in zijne magt; hoe menigmaal werpt ook de wet die in hunne leden is al het koninglijke des Heeren in hen omver en overhoop! — O, welk eene liefde en genade van den Heer, dat hij in onzen onkoninglijken toestand wilde lijden, om door geduld, door gehoorzaamheid aan ’svaders wil, door het woord der genade en der waarheid, zijn koninglijk ambt te handhaven en zoo de zege weg te dragen!

“Zijt *gij* een Koning?” — Gods volk geeft aan duivel en wereld, ook aan hun eigen beschuldigend geweten, aanleiding genoeg om hun deze vraag voor de voeten te werpen.

Zullen zij “Neen” antwoorden? dan verloochenen zij het geloof! Hier geldt de borggeregtigheid van onzen Heere, om met het oog des geloofs op Koning Jesus te antwoorden: “Toch ben ik een Koning, ik arme zondaar, hoe gebonden, hoe arm, hoe overweldigd ik er ook uitzie: daarvoor is mijn Koning Jesus mijn Borg, mijn volkomen Zoenborg, mijn getrouwe Heer en magtige Koning!”

Toen de Heere antwoordde: “Zegt gij dit van u zelven of hebben anderen u dit gezegd,” verwierf hij daarmede voor de zijnen, dat zij in zijne kracht aan blinde vragers antwoorden: “Hebt gij dit van hooren zeggen, of hoe komt gij daaraan?” en dat zij zich bij elke verzoekende vraag en questie bij de wet houden, en dáárop staan dat een mensch, wie het ook zij, nimmer van de plaats afga, waarop God hem gesteld heeft, maar dáár volgens zijnen plicht en roeping handele. — Tevens maakt de Heere hier goed en verzoent hij zoo vele antwoorden der zijnen, die uit voorbarigheid en nutteloozen ijver voortkomen, om te bekeeren wat God niet bekeeren wil.

Daarmede dat de Heere het trotsche en bitse antwoord van Pilatus “Ben ik een Jood?” verdraagt en daarop niet weder antwoordt, verzoent hij zoo vele trotsche en in onstuimige drift gesprokene woorden der zijnen, waarmede zij zich aan de kennis der waarheid, van welke zij in hun geweten bewustheid hebben, onttrekken. Hij verwerft voor hen dat zij over zoodanige zonden berouw krijgen, en door zijnen Geest geleid worden om geestelijke dingen in zachtmoedige wijsheid geestelijk op te vatten.

Het verwijt: “Uw volk en de overpriesters hebben u aan mij overgeleverd,” duldt de Heer, om voor de zijnen te verwerven, dat zoo zij door de schuld van dezulken, van welke de waarheid iets anders verwachtte, aan de wereld overgeleverd worden en de wereld hun dan toeduwte: “Ik doe u dit niet aan, maar uw eigen volk en de voornaamsten van uwe belijdenis” — dat zij dat volk dan niet voor

de wereld beschuldigen of in het ongelijk stellen, maar zoo-veel te meer verwakkerd worden om voor de overtrederſ te bidden. Immers zeide de Heere niet: "Dat volk erken ik niet voor mijn volk," of: "Die overpriesters zijn uit den duivel:" de Heere zwijgt op dat alles in liefde. Ook antwoordde hij niet op de vraag: "Wat hebt gij gedaan?" Het was immers bekend genoeg, dat men Jesus dikwerf tot Koning had willen maken, maar tevens dat hij dit telkens ontweken was. Ook had de intogt des Heeren in Jeruzalem, zes dagen vroeger, en het geroep des volks bij die gelegenheid, voor Pilatus wel niet verborgen kunnen blijven.

Maar ach! zoo deze vraag: "Wat hebt gij gedaan?" ons moest voorgelegd worden door den Regter des Hemels en der aarde, — wat zouden wij te antwoorden hebben? — "Ach, niets goeds, zelfs in mijn beste werk niet: het was alles alleenlijk kwaad wat ik deed van mijne jeugd af!" De Heere heeft met zijn zwijgen op de vraag: "Wat hebt gij gedaan?" die genade voor ons verworven, dat wij bij geestelijk licht deze waarheid: "Alleenlijk kwaad heb ik gedaan en gedacht," ook in onze beste werken zien. Tevens verwierf hij, dat zulk eene vraag nimmer door God aan ons zal gedaan worden; neen nimmer, maar dat God aan alles wat wij kwaads gedaan hebben om met onzen eigen lust en zonden ons zelve, tegen den Heere in, op den troon te zetten, om den wille van onzen Borg nimmer gedenken zal. Daarentegen zal God wel in gedachtenis houden al het goede, dat wij onbewust, dus niet uit ons zelve, maar door zijne genadekracht mogen gedaan hebben tot lof en verheerlijking Gods.

De Heere Jesus, die op zoo vele verkeerde woorden zweeg, liet intusschen Pilatus niet los: hij verontschuldigde hem niet omdat hij geen Jood was. Pilatus had Gods woorden kunnen lezen en had ze misschien ook wel gelezen. De Heere verloochent zijn volk ook niet en beschuldigt het niet, hij verloochent zijn koninglijk ambt ook niet; maar wel snijdt hij aan Pilatus alle gelegenheid tot onregtvaardigen argwaan af, met

deze woorden: Mijn koningrijk is niet van deze wereld; indien mijn koningrijk van deze wereld ware, zoo zouden mijne dienaars gestreden hebben, opdat ik den Joden niet ware overgeleverd, maar nu is mijn koningrijk niet van hier.

Zoo is dan de Heer een hemelsch Koning, en zoo als de Koning is, zoo zijne onderdanen, zijne dienaars, zijn strijd; zoo de regten en wetten en heerlijkheid van dat koningrijk. Het is alles niet van hier, niet van deze wereld; het is alles geestelijk en hemelsch.

Mogten wij allen door genade geestelijke oogen ontvangen om dit eens in te zien, wij die ons aan de heerlijkheid van Koning Jesus, en aan de heerlijkheid van zijn koningrijk zoo dikwijls bezondigd hebben en bezondigen, door er ons altijd weder wereldsche of aardsche gedachten van te vormen. Gelukzalige onderdanen van Koning Jesus, die zulke zonden belijden! zij smaken hun leven lang hoe het koningrijk van Jesus een koningrijk van genade en van vergeffenis der zonden is, en leeren zoo alle vleeschelijke gedachten over dat rijk verfoeijen en alle vleeschelijke wapenen versmaden. Wie in dat rijk met Jesus Koning is, overwint de Goliath's niet in eene Sauls-wapenrusting, maar met gladde steentjes uit de beek van Gods woord, al is hij dan ook nog een jongske.

O, met welke woorden zullen wij de versmadende waanwijsheid uitdrukken, waarmede Pilatus daarop zegt: "Zijt gij dan een Koning?" of "Zoo zijt gij dan toch een Koning!" als wilde hij zeggen: "Nu, dan weet ik niet of gij bij uwe zinnen zijt of niet, dat gij u voor eenen Koning uitgeeft! zooveel zie ik wel, dat ik van u niets te vreezen heb; gij beeldt u wat in, goede man." Intusschen neemt de Heere dezen smaad gewillig op zich, om te verzoenen de zonden van inbeelding des vleesches en der gedachten, die de zijnen over dat koningrijk en ook over hunnen staat en stand in de genade hebben en waarin zij zich

zoo kunnen opblazen. Ook verwerft hij voor de zijnen dat zij van des Heeren koninkrijk geestelijke gedachten denken, dat het een koninkrijk is van uiterlijken smaad, een koninkrijk waarvan de heerlijkheid geheel inwendig is, en waarin het “nogtans” des geloofs de overwinning der wereld is.

De Heer laat wederom Pilatus niet los; hij veracht Pilatus niet, denkt niet: “Ik zal zwijgen, het is toch een verblinde man, hij kan er toch niets van verstaan.” Neen, Pilatus moet gevoelen dat de Heere zich niets inbeeldt; Jesus verstoort in Pilatus de vesting der waanwijsheid, en nadat hij eerst gezegd heeft, welk een Koning hij niet is, zoo zal hij nu voor hem ontvouwen welk een Koning hij wel is. “Gij zegt het,” antwoordt Jesus, dat is: Uit uw’ eigen mond oordeel ik u: gij toont het wel te weten dat iemand een Koning zijn kan zonder zichtbare heerschappij. “Hiertoe ben ik geboren, en hiertoe ben ik in de wereld gekomen, opdat ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk die uit de waarheid is, hoort mijne stem.” De Heere Jesus zegt dus dat zijn koningschap niet een denkbeeld, bij rijperen leeftijd in hem opgekomen, is, maar dat hij eene zending heeft van vóór zijne geboorte en vóór hij in de wereld kwam, bijgevolg eene zending van boven en uit de eeuwigheid; en dat hij daartoe mensch was geworden om Koning te zijn. Hij zegt verder waarin zijn regeren bestaat, namelijk daarin, dat hij der waarheid getuigenis geve; en ten derde, wie hem als Koning gehoorzaamt of zijn onderdaan is, namelijk een iegelijk die uit de waarheid is. Eindelijk zegt hij dat hij zich dezulken niet tot onderdanen maakt, maar dat zij hem van elders toekomen en geboren worden; dat zij eenen geestelijken vader en geestelijke moeder hebben. Zij zijn uit de waarheid, die is hunne baarmoeder. De Heere zegt hier niet: “Een iegelijk die mijne stem hoort, is daardoor uit de waarheid” maar “Die uit de waarheid is, die hoort (daardoor) mijne stem.” Waarheid is hier: Bestendigheid tegenover het onbestendige; we-

zenlijkheid tegenover ijdelheid en leugen; het blijvende tegenover het beurtwisselende en wisselvallige; het eeuwige tegenover het vergankelijke; het Goddelijke, ja God zelf tegenover zonde en tegenover oplossing van het vleesch in den dood.

Dit was genoeg voor den Heiden en wijsgeer om hem allen grond onder de voeten weg te halen, zoodat hij daar in zijne naaktheid voor den Heere staan moest, gelijk eens Adam in het Paradijs. Dit gevoelde de wijsgeer ook: zooveel wijsheid in zoo weinige woorden had hij nimmer gelegenheid gehad te vernemen. Maar het hart wilde niet breken, en dat moest ook niet breken, want dan zoude hij den Heer niet ter kruisiging overgeleverd hebben; hij moest zich dus verharden, — en verhardde zich vrijwillig, want, welk een slag hem ook toegebracht was, voor den Heere rigtte hij zich weder op. Hij deed wat de twijfelaars van alle tijden deden en doen, die, de waarheid diep gevoelende, zich niet aan de waarheid willen onderwerpen en daarom in twijfel trekken of zij wel bestaat. Daarom maakte hij zich er van af met de vraag: “Wat is waarheid?” alsof hij zeggen wilde: “Ik geloof aan niets, daar bevind ik mij het beste bij.” Intusschen geeft hij de meest doorslaande blijken, hoe zeer hij door des Heeren woord getroffen is, want tot de Joden uitgaande zegt hij tot hen: “Ik vind geene schuld in hem.”

De Heere had, als Profeet, Gods waarheid voor Pilatus geheiligd, als Koning hem nedergeworpen: het overige liet hij aan Gods raad over.

O, laat ons bedenken hoe zeer een mensch zich verhardt tegen Koning Jesus; hoe de natuurlijke mensch met al zijne kennis, wijsheid en ondervinding, veel liever verkiest te zeggen: “Ik geloof aan niets, laat mij met rust — wat is waarheid?” dan dat hij om ontferming en om onderwijs ter zaligheid zoude vragen, als hem de grond onder de voeten toch weggeslagen is.

Hoe zeer kon Pilatus, hoe zeer kan een iegelijk van ons

het weten, dat al het ondermaansche onbestendig, wisselvallig, vergankelijk, leugen, bedrog en ijdelheid is!

Hoe zoude ik allen, die hiervoor hunne oogen sluiten, willen vermanen, dat zij toch eens in zichzelf inkeeren bij de dagelijksche ondervinding, hoe van alle vleeschelijke stelsels en aardische vastigheden niets houdbaar is — en dat zij zich eens afvragen: “Heb ik niet eene leugen in mijne regterhand?”

Allen die van den Heere geleerd zijn, belijden dit: Dat zij ijdelers zijn dan de ijdelheid zelve, en dat er maar ééne waarheid waar is — de waarheid uit God, de waarheid van Koning Jesus, zijn getuigenis. Naar die waarheid leeren zij dorsten, nadat zij uit hunnen doodstaat in die waarheid opgenomen zijn en uit die waarheid voortkomen. Naar die waarheid moeten zij heen, gelijk het kind tot den schoot der moeder en tot de moederborst; en om in die waarheid te blijven, in die waarheid geleid te worden, daarin te leven en te sterven hebben zij dagelijks behoefte aan de stem, aan de bevelen, aan de regering van Koning Jesus.

Gelukzalig volk, dat vreezende voor zelfbedrog en voor eigen logen, niet leven kan als het niet met Jesus mag leven! hoe zeer ervaren zij dat zij in alle waarheid Gods geheiligd worden; hoe geeft die waarheid hun inwendig getuigenis van de waarheid, en daarvan dat zij uit en in de waarheid zijn; hoe worden zij onder den scepter van Jesus in het geloof der waarheid gegrond, bij de waarheid bewaard en daardoor verblijd met onuitsprekelijke blijdschap der hope des aanschouwens!

Al moeten wij, kinderen Gods, ons ook dikwijls over zelfbedrog aanklagen — nadat van onzen Borg gezegd is: “Ik vind geene schuld in hem,” zal die Borg steeds voor Hemel en aarde getuigen, en zullen de vijanden het zegel er op moeten zetten: “Er is geen bedrog in hunnen mond gevonden. Ik vind geene schuld in hen.”

Amen.

DERDE LEERREDE.

Wij lezen in het Evangelie hoe de Joden eene gewoonte hadden, dat hun op het Pascha een misdadiger losgelaten werd. Nu was er toen de Heere voor Pilatus gebragt was, een berucht kwaaddoener, tegen over welken de Heere Jesus gesteld werd, opdat de Joden zouden kiezen wie van beiden zij begeerden. De woorden van Pilatus daarbij waren deze: "Ik vind geene schuld in hem. Doch gij hebt de gewoonte dat ik u op het Pascha éénen loslate, wilt gij dan dat ik u den Koning der Joden loslate?" Pilatus zag dus Jesus aan als een' voor den Romeinschen staat onschadelijk mensch, wiens koninkrijk in begrippen lag; daarom dreef hij eenigermate den spot met de nijdigheid der Joden tegen zulk eenen man, en meende dat, daar de Joden zoo naar verandering stonden, zij toch iemand met gevoelens die zij zelven gaarne omhelsden boven een' beruchten misdadiger zouden verkiezen. Maar, hij verrekende zich, en vernam uit den mond van die vrome Joden wat hij nooit gedacht had. "Zij dan," lezen wij verder "riepen allen wederom: Niet dezen, maar Bar-abbas," en het Evangelie voegt hier met nadruk bij: "En Bar-abbas was een moordenaar."

Dit is weder een getuigenis tegen ons menschen, dat wij om ons zelven aan alle gevaar te onttrekken, den onschul-

digen Zaligmaker gelijkstellen met den ergsten booswicht, of, zoo de keus aan ons overgelaten wordt, aan eenen moordenaar boven onzen eenigen Koning de voorkeur geven.

De Heere Jesus heeft dit willen lijden, dat er zulk eene onregtvaardige gewoonte met hem plaats vond, om zoo vele onregtvaardige gewoonten tegen 's Heeren wet, die bij zijne verlost in zwang zijn, te verzoenen, waarbij zij, om naar deze gewoonten te kunnen doen, van hunnen Koning niets willen weten. Er zijn ook schijnheilige gewoonten genoeg bij de zijnen, waarvoor hij hier betaalt; en hij verwerft voor zijn volk den Geest der heiligmaking, die hun alle zondige, onregtvaardige en schijnheilige gewoonten leert betreuren, verfoeijen, haten en vlieden.

Bij zoo vele keuzen, die door Christenen moeten geschieden, gebeurt het maar al te dikwerf dat de leiders des volks, om de onaangenaamheden die aan de ware belijdenis verbonden zijn te ontgaan, dezulken laten verkiezen, welke aan de ware waarheid afbreuk doen, moordenaars der zielen en verstoorders van alle rust; en dat zij diegenen laten verwerpen, die waarachtige Herders der zielen zijn en alle heil aanbrengen. Wanneer zij daarover eens voor den Heere waarachtig berouw krijgen, en wanneer al diegenen eens opregt berouw krijgen, die uit goddeloos en blind opzet de kwaden gekozen en de goeden verworpen hebben, dan kunnen zij hier zien hoe de Heere Jesus voor zulke zonden betaald heeft door zijn lijden.

Wij hebben intusschen allen, hoofd voor hoofd, reden om ons diep voor den Heere te verootmoedigen met waarachtig berouw, dat wij uit en van ons zelven zulke zielenmoordenaars van ons zelven en van onzen naaste zijn. Ach, in wien van ons schuilen niet de nijd en haat van Kain, de razernij en dolle woede waardoor wij het hoogste goed verwerpen! zoo verwerpen wij wat ons leven, onze zaligheid, onze welvaart en rust is, en kiezen daarvoor dood en ondergang, ellendigen rook en damp die onze rust en welvaart

verstoort en ons enkel nadeel en schade moet toebrengen. Zoo is onze booze wil: het volk van Jesus kiest eenen moordenaar, kiest den duivel, de Bar-abbassen van hun zondig hart en van de wereld. De Heere Jesus betaalt hier al deze gemaakte schulden, en hij die Jeruzalem verkiest en haar redt als een vuurbrand uit den vure, verwerft tevens voor de zijnen dat zij in waar berouw hunne goddelooze keus betreuren, en met een waarachtig hart en eene onberouwelijke keuze, zelf in het zwaarste der verzoeking Jesus kiezen. — Maar de arme wereld, die in hare goddelooze keuze zich verhardt, ondervindt dat het haar gaat gelijk den Joden in de belegering en verwoesting van Jeruzalem; bij elken zwaren steen dien zij in de stad zagen slingeren, riepen zij: “Bar-abba!”

Toen Pilatus zag dat zijn voorstel van loslaten hem ook niet baatte, liet hij Jesus geeselen om daarna gekruisigd te worden. Wij lezen in het begin van het 19de Kapittel van Johannes: “Toen nam Pilatus dan Jesus, en geeselde hem.” Dit geeselen geschiedde met riemen waaraan haakjes waren: elke slag reet vel en vleesch op, en veroorzaakte tien wonden. Zoo werd dan des Heeren Jesu woord vervuld: “Zij zullen hem geeselen en bespotten!” Bij den profeet Jesaja lezen wij daarvan, Kap. 50 vs. 6: “Ik geef mijnen rug dengenen die mij slaan,” en Kap. 53 vs. 5: “En door zijne striemen is ons genezing geworden,” welke laatste woorden de Apostel Petrus aanhaalt in zijnen eersten brief, Kap. 2 vs. 24.

Hoe kan door de striemen van den onschuldigen Jesus ons genezing geschieden, zoo hij niet als Borg lijdt; zoo niet hij, die zoo herhaaldelijk door Pilatus vrij verklaard wordt van alle schuld, voor anderen de schuld draagt; zoo hij niet de straf draagt voor zonden, die niet door hem, maar door anderen begaan zijn?

Daar elke daad van ons, ja zelfs elke gedachte, eene overtreding is van de tien woorden van Gods heilige wet, of met

zulke overtreding bekleet is, zoo weten wij waarom onze dierbare Zaligmaker bij elken geeselslag tien wonden ontving.

Wij zouden wel kunnen vragen: "Hoe heeft God de Vader het kunnen dulden dat zijn heilig Kind zoo mishandeld werd?" — Wij kunnen niet anders antwoorden dan dat het zijne eeuwige liefde tot ons zondaren was; met niets minder moest ook in dezen aan Gods gerechtigheid betaald worden. Van de noodzakelijkheid der voldoening ook op deze wijze verkrijgen wij eenig begrip in de ondervinding van die geeselslagen, met welke wij, zoo wij kinderen en niet bastaarden zijn, door onzen hemelschen Vader geslagen worden, gelijk geschreven staat Spr. 3 vs. 12: "Want de Heere kastijdt dengenen dien hij liefheeft, ja gelijk een vader den zoon, in denwelken hij een welbehagen heeft;" Hebr. 12 vs. 6: "Hij geeselt eenen iegelijken zoon, dien hij aanneemt" en Openb. 3 vs. 9: "Zoo wie ik liefheb, dien bestraf en kastijd ik." Met zulke verdiende geeselslagen ondertusschen betalen wij niet voor onze zonden; want elke zonde is eene schennis van de eeuwige majesteit en moet met eeuwige straf aan ligchaam en ziel gestraft worden — zoo wij geenen Borg vinden voor onze schuld, die deze eeuwige geeselslagen op zijn' allerheiligsten rug ontvangt, en door zijn eeuwiggeldend bloed betaling brengt. Dit zegt de Profeet Jesaja duidelijk genoeg met deze woorden: "Door zijne striemen is ons genezing geworden."

Zijne striemen genezen dus onze inwendige en uitwendige striemen of ziels- en ligchaamskwalen, waarmede wij door de zonde behebt zijn. Wie kan — dat ik van uiterlijke of ligchaamskwalen zwijge — iets van de pijnigingen der consciëntie, van de inwendige geeselslagen weten, dan hij die ze gevoelt of weleer 'gevoeld heeft? O, wat zijn dat snerpende geeselslagen, waarmede de consciëntie, waarmede de ziel geslagen wordt, als zij bij des Heeren licht zaligmakend overtuigd wordt van hare zonden! Hoe zeer die slagen snerpen, hoe diep zij gaan, hoe krank men daar-

van kan worden, lezen wij in den 38sten Psalm, dien Psalm Davids „om te doen gedenken.” „Uwe pijlen” zegt hij „zijn in mij gedaald, en uwe hand is op mij nedergedaald. Er is niets geheels in mijn vleesch van wege uwe gramschap — mijne etterbuilen stinken — mijne darmen zijn vol van eene verachtelijke plage — ik ben krom geworden, ik ben uitermate zeer nedergebogen — ik ben verzwakt en uitermate zeer verbrijzeld.” Wie dat ondervindt, weet wel dat deze smarten eeuwig moeten duren — en eerst dan als hij zijnen Borg ziet en geloovig omhelst, zoo als die Borg dat alles voor hem ondergaat en betaling brengt voor zijne zonden, is hij genezen. Hij heeft zijne genezing gevonden in den dierbaren Jesus.

Naar Gods woord zijn roeden voor ongehoorzame kinderen, voor groote zondaren, voor den rug der zotten, en zweepen voor hardnekkige paarden en ezels. Naar mensche-lijke wetten passen de geeselingen op ontrouwe knechten, onbeschaamde dieven, oneerlijke boeven, hoeren, en diergelijken.

O gij, die nog in de wereld zijt en onbekeerd voortleeft, en gij, die u voor bekeerd houdt en niettemin uwen lust den teugel viert! bedenkt eens hoe zeer de zonde God ver-oornt, dat hij ze alzoo in zijn allerheiligst Kind Jesus gestraft heeft! Bedenkt dat er geschreven staat: „De dienstknecht die des Heeren wil geweten en niet gedaan heeft, zal met dubbele slagen geslagen worden.” Laat het u verschrikken dat de allergehoorzaamste Zoon Gods dit lijdt, hij de Allerheiligste, de Allerhoogste, de Koning der eere. Ziet eens dien Heer der heerlijkheid aan, gebonden aan een' schandpaal, onthloot, met riemen of zweepen, met scherpe geeselen doorploegd, en vol van wonden en striemen — en schreeuwt tot hem om genade, eer gij overgegeven wordt aan eeuwige geeselingen!

En gij kinderen Gods! aanschouwt de wonden van uwen geneesheer! Ziet al de geeselen des Regters veranderd in liefde-roeden des Vaders: waarom zoudt gij die niet een weinig

verdragen? en waarom zoudt gij verdragen van wege uwe zonden, daar uit zulk eene geeseling u zulk eene genezing toekomt! O, welk een' getrouwen zielebruidegom hebben wij! wel zijn wij hem tot eene bloedbruid geworden, zooveel slagen, zooveel stroomen bloeds kostte het hem, ons voor zich te verwerven. O dat wij hem kussen, hem brengen in onzer moeders huis, opdat hij ons over de oorzaken en vruchten van zijne geeseling onderwijze! dat wij met onze tranen zijne striemen wasschen, onze zielen reinigen in zijn bloed, en hem aldus aanspreken: "Hoe zijt gij dus verneederd, gij Allerhoogste; hoe zijt gij dus gegeeseld, gij Alleregtvaardigste! en dat voor mij, voor mij grooten zondaar, voor mij ongehoorzame, voor mij zotte en hardnekkige; voor mij, die een zoo groot beest¹, ja de ergste boef en hoereerder ben bij uwe heilige wet! Heere Jesus, gij zoon Davids, genees mij! genees mij volkomen, nu mijne oogen dáárvoor geopend zijn geworden, dat ik, en niemand anders, u met mijne zonden den heiligen rug heb opgereten!"

Het was voor het vleesch nog niet genoeg, den heiligen Jesus op deze wijze te mishandelen: verder lezen wij nog: En de krijgsknechten, eene kroon van doornen gevlochten hebbende, zetteden die op zijn hoofd, en wierpen hem een purperen kleed om; en zeiden: "Wees gegroet, gij Koning der Joden," en zij gaven hem kinnebakslagen. Dit laatste was weder naar het woord van Jesus: "Zij zullen hem bespotten" en overeenkomstig hetgeen onze Heer bij Jesaja zegt, Kap 50: "Ik geef mijne wangen dengenen die mij het haar uitplukken; mijn aangezicht verberg ik niet voor smaadheden en speeksel."

Maar wat predikt ons die doornenkroon, welke de krijgsknechten den Heer op het hoofd gezet, ja met stokken hem diep in het hoofd geslagen hebben? — Doornen zijn een

¹ Psalm 73.

beeld van het bestaan en doen van goddeloozen; dit weten wij uit Jesaja, Kap. 55 vs. 13. Tevens zijn zij een zinnebeeld van hetgeen wild en woest is, van vervloeking en van de vruchten van dien vloek. Zij bestaan hier op aarde in overgrooten menigte; men vindt ze overal, en hunne vermenigvuldiging is eene plaag, een oordeel en verderf. Hunnen naam ontleenen zij aan steken, kwetsen; zij veroorzaken diepgaande smart, en zijn dikwijls zoodanig in elkander gevlochten, dat men ze niet uiteenkrijgen kan zonder zich te verwonden, — dus geheel onhandelbaar. Zij maken in het vuur een onaangenaam geknetter, en hun einde is, daar zij toch nergens toe te gebruiken zijn, om uitgerooid, weggeworpen en verbrand te worden.

Ach, zijn wij niet zulke doornen in ons bestaan en in ons doen? “Ja dat zijn wij,” zal een iegelijk bekennen die door 's Heeren wet geleerd en door de genade des Heiligen Geestes verootmoedigd is, om te getuigen hoe geestelijk de wet is, en hoe wij bij deze wet vleeschelijk zijn. Wild en woest is al ons denken en doen; zoo de Heere ons niet in de bedachtzaamheid der regtvaardigen houdt, verdienen wij gestadig den vloek, en ach! hoe is ons bestaan zoo geheel zonder vrucht! Wie kent de ontelbare menigte van al zijne doornachtige, nuttelooze gedachten, overleggingen en daden, en hoe zeer heeft de ziel menigmaal, bij derzelver vermenigvuldiging, voor het einde! Hoe zeer steken ons de zonden die wij zelven toch koesteren, en welke smarten moeten zij den Heiligen Geest aandoen! Onhandelbaar, verward en heilloos in elkander gevlochten zijn bij ons alle overleggingen en uitvlugten des harten: zelfs in het vuur van lijden en nood geven wij geen goed geluid van ons, en als de eeuwige ontferming Gods niet maakt dat wij behouden worden, dan is ons einde nabij de verbranding. Wat God zijnen lieven Zoon liet lijden, had alles zijne beteekenis: alles doelde op onze zonden, en op datgene wat Jesus, als Borg, deswege leed en betaalde.

Wij wanen ons Koningen te zijn en vlechten voor ons zelven en voor elkander zoo menige kroon, zoo menigen krans, welke ons als geluk, magt, regering en aanzien, ook als heiligheid voorkomt — en och, het is eene kroon van doornen! Wat meent gij dat wij daarvoor eeuwig hadden moeten lijden, wij die op deze wijze ons zelven de kroon, die alleen den Heere toekomt, opzetten, zoo niet de Heere Jesus in zijne liefde die kroon van doornen, voor 's Vaders oogen, van ons hoofd af en op zijn eigen hoofd had laten zetten? Ja, zulk eene liefde betoonde hij, om ons, — die onze ware kroon, ons in het Paradijs opgezet, ons dáár van het hoofd lieten nemen — de kroon der gerechtigheid, der eere en der eeuwige heerlijkheid te verwerven, ja ons ook voor dit leven te verwerven de kroon zijner zalving en zijner deugden, opdat wij als koningen mogten heerschen onder hem, bekroond en bekransd met zijne gaven.

O, welk eene weêrgálooze liefde des Heeren! Smarten moesten hem die doornen veroorzaken, maar die doornenkroon was hem, in de bewustheid van datgene wat hij voor zijn volk daarmede, dat hij ze droeg, verwierf, eene gouden kroon, van welke hij met blijdschap zingt in den 21sten Psalm. Nu is het aan zijne gemeente gegeven, terwijl zij zich niet door zonde en wereld wil laten kroonen met eene vergankelijke kroon, en liever droefheid lijdt met haren, met doornen gekroonden Bruidegom, te zeggen en te zingen: “Gaaf uit, en aanschouwt, gij dochteren Zions, den koning Salomo, met de kroon, waarmede hem zijne moeder kroonde op den dag zijner bruiloft, en op den dag der vreugde zijns harten.” Hooglied 3, vs. 11.

De purperen mantel, dien de krijgsknechten den Heere omhingen, was een mantel gelijk de Koningen droegen; en werd, daar hij voorzeker een oude versletene mantel was, den Heere ten spot omgehangen. Die mantel was een sprekend beeld van onze purpere, karmozijn- of bloedroode zonden, die ons als een mantel om het lijf hangen, terwijl wij,

helaas! maar al te dikwerf wanen dat deze zonden ons zoo goed staan, alsof wij Koningen waren. Wie toch kan ze tellen, al de zonden der aanmatiging van onzen bedorven wil, waarmede wij onze goddelooze gedachten en onregtvaardige, tirannische daden als goed en regtvaardig willen laten gelden, ja zelfs als iets waarop wij als Koningen meenen regt te hebben, en waarin elk ander ons naar onzen wil moet zijn! Waarlijk, als wij zulke overleggingen des harten en zulke daden bij het licht van 's Heeren Geest mogen beoordeelen, hoe zeer moeten wij dan erkennen hoe wij zoo naakt staan voor God bij al onzen purperen waan, en hoe wij verdienen eeuwig door de duivelen gehoond en bespot te worden! Hoe dierbaar wordt ons dan des Heeren Jesu liefde, dat hij om al deze zonden te bedekken dien spotmantel wilde dragen, ja dien dragen wilde om ons bij zulke zoo dikwerf herhaalde zonden met zijne borggerechtigheid voor Gods heilig oog te bedekken, en ons te verwerven dat wij niet naakt bevonden worden, maar, door zijne zorg, met den koninglijken bloedrooden mantel zijner gerechtigheid bekleed voor het hemelsche gerecht mogen komen.

“Wees gegroet, gij Koning!” was de gewone manier van aanspreken tot een’ magtig Vorst of Koning. “Wees gegroet, gij Koning der Joden!” was eene begroeting der soldaten, waarmede zij den Heere bespotteden, alsof hij zich als een krankzinnige had ingebeeld de Koning der Joden te zijn. Laat ons hierbij wel bedenken dat alle duivelen reden zouden hebben om ons alzoo te bespotten, die zoo vaak in den waan verkeerden dat wij Koningen zijn en ook anderen moeten regeren, dat wij ons zelven beheerschen kunnen en ook anderen naar onzen wil moeten zetten — terwijl wij zoo dikwijls, als het op de proef komt, overwonnen ter neder liggen in onze schande, en ons zelven niet eens kunnen oprigten, veel min anderen tot raad en heil verstrekken.

Eene gruwelijke zonde tegen God, den Alleenheerscher,

is deze onze waan; — en voor die zonde betaalt hier de Heere Jesus voor de zijnen, en wordt hun Borg om voor hen op te treden, zoo dikwerf zij zich aan die zonde, welke zij maar al te veel begaan, schuldig maken. Hij verwerft hun den Geest des ootmoeds om niet te vergeten, dat zij noch zichzelf en noch anderen, vooral Gods kinderen niet, regeren kunnen. Ook verwerft hij den Geest des gebeds: “Heere, leer mij, leid mij! regeer *gij* mij: ik vermag niets.”

De kinnebakslagen, die de Heere lijden wilde, hebben wij evenzeer als al de overige bespotting verdiend; — want hij, die met onbeschaamd aangezicht voor den Koning des Hemels en der aarde als zelfbeheerscher en beheerscher van anderen wil optreden, en zoo zijn eigen rijk wil laten komen en gelden, verdient niet anders dan dat hij van de duivelen eeuwige kinnebakslagen ontvange. Immers, die slagen hebben wij verdiend, maar de Heere liet ze voor zijn volk op zijn heilig en koninglijk aangezicht nederkomen, om die slagen van de zijnen af te wenden en voor hen te verwerven dat zij gegroet worden als des Heeren lievelingen; dat duivel en wereld ontzag voor hen hebben moeten; en dat hun aangezicht bedekt wordt met de kussen des vredes van hunnen Koning en met de kussen der broederliefde van al het hemelsche heir.

O welk eene liefde van onzen dierbaren Jesus, dat hij voor de zijnen, die hunne kroon ter aarde hebben laten vertreden, die door hun doen en aanmatiging zich der hel en ook dikwijls der wereld ten spot stellen, en zichzelf zoo geheel in hunne waarde te schande maken voor Gods heilige oogen, zich door zulke ceremoniën als Koning wilde laten inhuldigen!

Waarlijk, zijn koninkrijk, wij zien het hier, is niet van deze wereld. Hier is niets luisterrijks, geene pracht, geen uiterlijk vertoon van magt, geen vorstelijke stoet of staatsie. Neen, het is alles doornen, striemen, bloedroode wonden en etter-

builen; alles zóó gesteld, dat men niets dan hoon, spot, verongelijking en lijden ziet. Maar wat er achter verbor-gen ligt, is de blijdschap des Heeren Jesu: "Zoo verlos ik de mijnen, en maak ze eeuwig Koningen."

Er is aan geene verlossing van ons menschen te denken, indien er niet tegenover de geschondene wet Gods, eene betere regtvaardigheid dan onze regtvaardigheid, in de weegschaal van Gods vierschaar komt. Onze regtvaardig-heid, deugd en vroomheid is blakende haat tegen God en den naaste; zij is broos en laf en bare goddeloosheid als het op de proef komt. Maar, wie zal dit aannemen of het van zichzelf gelooven, (al kan hij zich aan ande-ren spiegelen) zoo hij er niet zaligmakend van overtuigd wordt? — zoo hij niet met alle deugd en kracht, vroomheid en regtvaardigheid te gronde gegaan is voor Gods heilig oordeel; zoo hij niet in de zonde van Pilatus of in die der overpriesteren zijne eigene zonde erkent?

Wij lezen van Pilatus dat hij wederom uitkwam en tot de Joden zeide: "Ziet, ik breng hem tot ulieden uit, opdat gij wetet dat ik in hem geene schuld vinde." Jesus dan, lezen wij verder, kwam uit, dragende de doornenkroon en het purperen kleed. En Pila-tus zeide tot hen: "Ziet, de mensch!" Als hem dan de overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende: "Kruis hem, kruis hem!" Pilatus zeide tot hen: "Neemt gijlieden hem en kruist hem."

Welk eene mengeling van goedheid en onregtvaardigheid, van moed en lafheid, van medelijden en wreedheid, van overtuiging van onschuld en volslagen ongeloof, in éénen mensch, en dat in zulk een' hooggeplaatsten en met zooveel magt bekleeden man! Hij getuigt herhaaldelijk van de onschuld van Jesus: zoo getuigt hij dan tegen zichzelf; want indien Christus onschuldig is, waartoe is hij dan zoo geslagen; waarom heeft Pilatus dan toegelaten dat Christus zoo werd gepijnigd? — Zien wij niet daaruit dat Christus en

zijn Evangelie, zelfs in het burgerlijke, als het op de proef komt, geene regtvaardige regters vinden? En toch wil Pilatus regtvaardig blijven: dit blijkt uit zijne woorden: "Neemt gij hem dan en kruist hem," als wilde hij zeggen: "Daar zult gij mij nooit toe brengen, dat ik om uwentwil onschuldig bloed vergiet;" en niettemin laat hij er zich toe brengen om een' onschuldige aan den wil der Joden prijs te geven. Ondertusschen is er in dien Heiden zooveel gevoel van het onbetamelijke van Jesus te laten dooden, dat hij den Heere zoo liet mishandelen om te zien of hij de Joden, een anders zoo barmhartig volk, niet tot meêdoggendheid kan overhalen. Daarom, terwijl hij hun den Heere Jesus voorhoudt, roept hij uit: "Ziet, de mensch!" als wilde hij zeggen: "Zoo gij eenig menschelijk gevoel hebt, zoo ontfermt u over dezen mensch, zoo afzigtelijk en deerniswaardig door de geeselslagen; zoo gij eenigermate regtvaardig zijt, laat hem dan nu in vrede gaan, want ik bezweer u dat hij onschuldig is." Bij dit alles onttrekt zich Pilatus aan zijnen waren plicht, en begaat onregtvaardigheden, die hij in elken anderen regter zoude veroordeeld en zwaar gestraft hebben.

Maar, hierbij de hand in den boezem! Wanneer wij nu van dezen of genen die onze naaste is, weten dat hij onschuldig is, dat hij God vreest, dat hij een getuige der waarheid is, en wanneer wij dan in onzen stand niet voor hem in de bres blijven staan tegenover zichtbare magt, nijdigheid en boosheid, en denken: "Anderen moeten het weten wat zij doen, als ik maar in mijn ambt, in mijnen staat en stand blijf" — en wij ons dus onttrekken aan de heilige zaak Gods, aan de zaak der waarheid en der regtvaardige onschuld — doen wij dan wel anders dan Pilatus?

Pilatus was intusschen een Heiden, die geen God kende noch zijne wet, een bloedhond in de oogen der Joden; en toch waren er bij hem zoo vele punten van aanraking voor het menschelijk goede en ware, toch was er bij hem nog barmhartigheid. De vrome Joden daarentegen, anders zoo

barmhartig, gedragen zich hier als woedende stieren en honden, als wolven en tijgers. Terwijl zij Jesus alzoo mishandeld zien, terwijl zij het bloed langs hem zien afstroomen, worden zij niet bewogen door het: "Ziet, de mensch" door het aanzien van zooveel jammerlijks. Neen, de overpriesters hebben de dienaars, de dienaars het volk opgehitst, en er gaat van allen één schreeuw op: "Kruis hem, kruis hem!" De uiterste smarten en schande moeten hem aangedaan worden, tot er de dood op gevolgd zij.

Zie hier waartoe uwe vroomheid u leiden zal, o mensch! zoo gij u bekeerd hebt tot u zelven, zoo gij vroom zijt om u zelven, zoo gij niet voor de geestelijkheid van Gods wet in den grond zinkt met de belijdenis: "Ik ben vleeschelijk." Gij wordt een tijger, schudt alle barmhartigheid uit, en zult niet rusten voordat gij, zooveel aan u is, uwen weldoener en redder, uwen God en Zaligmaker de uiterste schande en smarten aangedaan, en hem als een' vloek aan den schandpaal gebracht, werkeloos gemaakt en gedood hebt — zoo diep gevallen, zulke haters van God en van den Heere Jesus zijn wij allen van natuur. Schrikkelijk is de godsdienstvaarheid tegen de ware waarheid uit moedwillig vasthouden aan eigene wegen, waarvan het einde de dood is, uit moedwillig vasthouden aan de zonde, die men voor vroomheid, recht en deugd wil laten doorgaan.

O, mogt dit: "Ziet, de mensch!" u allen het hart breken! In wien ligt niet de waan, dat hij als mensch iets beteekent, iets te zeggen en te vorderen heeft? O mogt het u het hart breken, u die niet de minste bestraffing der trouwe waarheid, niet de minste scherpte van geestelijke tucht verdragen kunt, zonder aan de bittere boosheid des harten, bij alle kennis, de deur open te zetten! En terwijl men zich onder den vloek gevoelt, zoude men gaarne diengenen als een' vloek met smarten overladen aan den schandpaal en dood zien, die eerst met de bestraffing komt, opdat hij daarna geneze en zegen bringe!

“Ziet, de mensch!” Laat ons aan Jesus, zoo als hij daar uitkomt, dragende de doornenkroon en het purperen kleed, zien wie en wat nu de mensch is, wie en wat wij dan nu zijn op ons zelven, sedert onzen afval van God. De geeselslagen der conscientie van binnen, de geeselslagen van allerlei ziekten en kwalen, gevolgen der zonde en der onmatigheid en onkuischheid aan het ligchaam, — o, welk eene kroon dragen wij, zoo als ze zichtbaar is voor God en zijne heilige engelen! Zijn het niet enkel doornen, diep ingeslagen door eigenwaan van wat te kunnen en te moeten, door een’ rietstaf die de hand doorboort als men er op leunt? En waarmede zijn wij dan omhangen voor het heilig oog van God — is het niet met den purperen mantel der bloedroode zonden, namelijk dat wij, die geleerd hebben te bidden: “Uw naam worde geheiligd, uw koningrijk kome, uw wil geschiede,” niettemin denken en handelen als baden wij: “Onze naam worde geheiligd, ons koningrijk kome, onze wil geschiede?”

O, ziet den mensch, als hij Jesus niet Koning over zich laat zijn, als hij zich niet door den Geest des geloofs laat regeren, o, ziet den mensch, door God losgelaten, om eigen’ naam, eigen koningrijk en eigen’ wil op te richten! Ziet het einde van dat alles in zulk een deerniswaardig schouwspel!

Ziet den mensch nadat hij zichzelf verdorven heeft, ziet den mensch op zijn ziek- en doodbed, zoo gij u niet zien wilt in al de ellendigheid van uw purperen kleed, in al de doornen die gij om uwe slapen laat vlechten, die gij u tot eene kroon laat maken, naar welke gij streeft als ware zij van goud! Zoo streeft de mensch God naar de kroon, naar het kleed zijner majesteit — en zóó ziet hij er eindelijk uit! — En eeuwig, eeuwig zoude hij er zoo jammerlijk moeten uitzien, had niet de Zoon Gods zich over hem ontfermd, en die jammerlijke koningsgestalte willen aannemen in plaats van den mensch, om den mensch, om de zijnen met

de kroon van eeuwige heerlijkheid te kroonen, en te omhangen met een purper des hemels, waarmede de engelen zelfs niet omhangen zijn.

O moge het ons door het hart snijden, dat wij bij zooveel liefde zoo onverbroken van hart blijven! O, dat wij toch eens beginnen te roepen met waarachtigen ootmoed: "Heere Jesus, ik kan niets: wees gij Koning over mij — uw koningrijk kome, uw wil geschiede!" Het is voor den waarachtig bekommerde toch even als riep hem, door den mond van Pilatus, de hemelsche Regter toe: "Zie den mensch! zie uwen Emmanuël, zie mijn knecht, zie uwen God, zie uwen Koning, zie het Lam Gods, zie den mensch, die voor u en in alle dingen alzoo wilde verzocht zijn! Twijfelt gij er nog aan dat hij medelijden met u hebben kan en zal, nu hij uwe jammerlijke gestalte, waarin gij door uwen opstand tegen God gekomen zijt, van u af en op zich heeft genomen? Houd u aan hem, blijf op hem zien als op uwe gerechtigheid, uw leven, uwe wijsheid, uwe kracht en uwen eenigen wetgever. Blijf zóó gestadig op hem zien in al uwen eigenen rampzaligen toestand; of zoo gij anderen, zoo gij vooral Gods kinderen in zulk een' ellendigen toestand ontwaart, zie den mensch, Jesus, uwen Borg en Goël! en gij zult hem de kroon opzetten, en uwe kroon voor zijne voeten leggen."

Ach, wat arbeid hebben wij hem gemaakt met onze zonden! — Hoe staat hij hier als een Koning, veracht, hij de Allereerwaardigste — hoe heeft hij geene barmhartigheid gevonden, hij de Allerbarmhartigste! O smeekt, smeekt hem, gij allen die mij hoort, om vergiffenis van zonden, van opstand tegen de allerhoogste majesteit, wijsheid en goedheid. Dat wij ons diep voor hem verootmoedigen! Ziet, de mensch! zoo maakt hij de zijnen, zoo maakt hij menschen vrij van geeselen, en verwerft zalving en heil; vrij van doornen en schenkt zegening; vrij van naaktheid, schimp en slagen, en brengt te weeg eene volkomene heerlijkheid.

O zoekt bij hem in uwe striemen genezing, in uwe wonden vrede, in uwe doornen zegening, in uwe bespottingen troost, in uwe slagen verbinding, in uwe verwerpingen barmhartigheid, — gij allen, die zijnen naam liefhebt, en deswege te lijden hebt van wereld en hel!

Maar gij, die de begeerlijkheid des vleeschcs, der oogen en der wereld tot nog toe boven Jesus verkiest, en u daarin Koningen waant, o bekeert u! Bekeert u, voordat de duivelen honend van u zeggen: "Ziet, de mensch!" — Bedenkt uw einde! En, ligt gij verbroken voor Gods oordeel, begeert gij verzoening en heiligmaking, — ziet, de mensch! Zoo komt Gods koningrijk!

Amen.

VIERDE LEERREDE.

Het gezig van den mishandelden Jesus heeft de Joden niet kunnen vermurwen. Joh. 19, vs. 8 lezen wij: “Als hem dan de overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende: “Kruis hem, kruis hem!” Zoo neemt de nijdigheid alle menschelijkheid weg en sleept onmenschelijke wreedheid met zich mede. Nu zij bloed zien, wordt hun bloeddorst aangestoken, en is niet te stillen, totdat de ziel met het bloed zij uitgestort.

Gelijk dat geschreeuw tot den Hemel opging, evenzoo schreeuwden onze zonden ten Hemel, en het door ons vergoten bloed riep er om, dat ook ons bloed met de ziel uitgestort en ons leven van de aarde weggedaan wierd. Ten Hemel schreeuwen onze zonden tegen het eerste en tegen het zesde gebod: wij kunnen van natuur niet anders dan zooveel aan ons is, uit haat tegen God en den naaste, God en onzen naaste dooden. Waar het in onze magt staat, doen wij van natuur onzen Schepper en Weldoener den allerergsten en smartelijksten dood aan. Zoo is de gerechtigheid van alle vleesch, — en alle vleesch is met Adam niet anders waardig dan aan dat hout opgehangen te worden, waarvan wij ons den dood gegeten hebben, toen wij aten tegen het gebod, en met den lust om als God te zijn.

Of wat hebben wij anders verdiend met onze overtreding van alle geboden Gods, dan opgehangen te worden in het aangezicht van de zon, als een vloek en als een schouwspel

voor Hemel, aarde en hel, opdat aan ons gezien worde hoe ver wij het met onzen hoogmoed gebragt hebben! Maar, terwijl menschen in hunnen nijd en bloeddorst schreeuwen: "Kruis hem! kruis hem!" volbrengen zij wat God in zijnen eeuwigen vrederaad bepaald en wat de Zoon zijner liefde op zich genomen had, om alzoo aan Gods gerechtigheid te voldoen en zijne liefde tot de menschen te verheerlijken; deze zijn lieve Zoon zoude opgehangen of gekruisigd worden als een vloek voor ons, en aldus onzen vloek van ons nemen en op zich laden. Daarom hebben wij, die van den Heere geleerd zijn om onze vloekwaardigheid met verbroken hart te belijden, alle reden om getroost te zijn, wetende dat de duivelen niet zullen gehoord worden, noch onze zonden, noch de eisch van de wet en van Gods gestrenge regtvaardigheid, wanneer die allen schreeuwen dat wij gekruist moeten worden, en als een vloek en schouwspel voor alle engelen, tusschen hemel en aarde moeten hangen. Daarentegen zal nu de Zoon Gods, nadat Hij voor ons tot den kruisdood opgeëischt is, voor ons optreden als Borg, en ons van elk kruis verlossen tot zegen, leven en zaligheid. Ook zal hij bij al zijn verkregen volk, dat bekommerd is over hunne zonden, zijne heilverdiensten handhaven, krachtens welke hun oude mensch met hem gekruisigd is, en zij door den Geest des geloofs het vleesch gekruisigd hebben met deszelfs bewegingen en begeerlijkheden. Zoo is de wereld hun gekruisigd en zij der wereld, zoodat zij met blijdschap der ziele mogen belijden: "Ik ben met Christus gekruist en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij;" zoodat zij niet anders willen roemen dan in het kruis van hunnen Heer Jesus Christus, en liever verkiezen van wege dat kruis vervolgd te worden dan de genieting der zonde te hebben.

Pilatus moest door de onmenschenlijke boosheid der overpriesters verdrietig worden; daarom riep hij hun toe: "Neemt gijlieden hem en kruist hem, want ik vind in hem geene schuld." Zoo verklaarde dan Pilatus hunnen eisch

voor ten hoogste onregtvaardig. Het is alsof hij wilde zeggen: “Wilt gij hem dan volstrekt, en wel op de schandelijkste en jammerlijkste wijze om het leven gebragt zien, doet het dan zelve! Mij zult gij er niet toe bewegen dat ik hem doode, veelmin zulk eenen smartelijken dood aandoe, daar ik toch als Regter te wel weet dat er geene schuld des doods in hem is.”

Indien nu de overpriesters en de overige Joden niet in hun geweten eenige bewustheid en bestraffing dáárvan gehad hadden, wien zij in Jesus ter dood brengen wilden, dan zouden zij in dit aanbod toegestemd en zelve Jesus genomen en gekruisigd hebben. Doch, zij wilden hem uit den weg hebben en er toch de schuld niet van dragen, maar die op Pilatus laten aankomen; wat zij voor regt hielden, dat moest Pilatus volgens hen ook voor regt houden. Pilatus wilde wederkeerig geene bloedschuld op zich laden, en de geheele schuld op de overpriesters laten nederkomen; inmiddels was zijn aanbod hoogst gevaarlijk, en voor een oogenblik scheen Gods raad en des Heeren Jesu woord niet vervuld te zullen worden. Maar God, die de Joden het groote woord liet uitspreken, waardoor de welverdiende vloek van ons moest weggenomen worden, liet hen nu zóó antwoorden, dat zij zich, door den Satan gedreven, op hunne wet beriepen. Aldus lezen wij vs. 7: “De Joden antwoordden hem: Wij hebben eene wet, en naar onze wet moet hij sterven, want hij heeft zichzelf tot Gods Zoon gemaakt.” Waarschijnlijk beriepen de Joden zich hier op Levit. 24, vs. 15, 16, hoewel daar voor de misdaad van God te vloeken en zijnen naam te lasteren de straf der steeniging geboden is, — of op de wet tegen de valsche profeten, Deut. 18, of op Deut. 21, vs. 22, 23. Zooveel is zeker, dat zij Jesus als een’ Godslasteraar wilden gedood hebben; en dat, welke wet zij ook hadden, zij de letter van die wet verdraaiden, want hunne wet duldde niet dat iemand, in geval van Godslastering, levend opgehangen werd. Daarbij hadden

zij tegen hun eigen beter weten den Heere als Godslasteraar gevonnisd.

Ondertusschen, God heeft het alles zoo laten komen, opdat de Heere Jesus dit leed om voor zulke zonden als Borg te betalen, in de plaats van allen die zich aan deze zonden schuldig gemaakt hebben, en die naderhand zich daarvan bekeeren. In de zake Gods en des Heeren Christi ligt het in een iegelijk mensch, deze zaak of ten bloede en ter dood te vervolgen en toch de schuld er van op een' ander te willen werpen, of dezelve aan hare woedendste vijanden, bij alle bewustheid van het schuldellooze dier zaak, over te geven. Dat is in de lijdensgeschiedenis des Heeren gebleken, even als ook in de kerkgeschiedenis van alle tijden, en het herhaalt zich telkens op nieuw in het kerkelijke en maatschappelijke leven. Men houdt dit gewoonlijk niet voor zonde; maar wanneer door den Heere de oogen daarvoor geopend worden, dan bedrijft de mensch berouw daarover in zak en assche, en zoekt er verzoening voor. De getrouwe getuigen des Heeren vinden er ook rijken troost in, dat het hun evenzoo gaat als hunnen Heer: geen vijand wil schuld hebben, elkeen verontschuldigt zich met deze of gene kerkelijke wet. "Omdat deze of die wet gemaakt is," zeggen zij "moet hij sterven" en zij voegen er stilzweigend of luide bij: "Want hij is iets of wil iets wezen, wat wij niet zijn, en wil niet met ons mede doen."

Wel ons, die verwaardigd worden des Heeren getuigenis te dragen en tot zijn volk te behooren, dat wij niet gelaten worden, noch overgegeven worden in de handen van onze woedende vijanden! dat God hen zelven eene wet laat maken of zich op eene wet beroepen, waardoor het ons gaat naar 's Heeren alleen wijzen raad tegenover zooveel valsch beroep op deze of gene wet. Hij, de regtvaardige regter en Zoenborg, staat nu voor de onschuld der zijnen in, nadat hij hunne schuld verzoend heeft, en hoe ook de Satan tiert en raast, hij zal hem schelden, en nimmer tot hem zeggen: "Neem gij hem dan."

Hij, die alleen den Naam Gods geheiligd heeft en zijne wet volkomen gehouden, hij, die niet ongehoorzaam is geweest aan 's Heeren woord, hij wordt door de boozen beschuldigd van Godslastering; en zij beroepen zich daarbij op de wet des Heeren, op Gods Woord, en misbruiken dat tot een' dekmantel voor hunne boosheid. Zoo gaat het ook allen trouwen volgelingen des Heeren, die ware houders der wet en vereerders van 's Heeren naam: wat zij in waarheid zijn door Gods genade, en wat ze met waarheid van zich bekennen, daarover veroordeelt hen de wereld en stijft dit veroordeelen met 's Heeren wet en woord.

De beschuldiging: "Hij heeft zichzelf tot Gods Zoon gemaakt," deed Pilatus vreezen nog verder tegen Christus te misdoen. Zoo kan het den ongeloovige somtijds vrees aanjagen, wanneer er van God wordt gewag gemaakt, en schrikt hij dan eenigzins voor de zonde. Die vrees bracht Pilatus er toe om wederom in het regthuis te gaan, waar Christus was, ten einde over de beschuldiging met Christus te spreken. Zoo loopen ongestadige menschen heen en weder om uitkomst te zoeken, die zij toch niet vinden, en waarvan zij zich berooven omdat zij de gerechtigheid niet willen.

Toen Pilatus dan dit woord hoorde, lezen wij vs. 8, 9, werd hij meer bevreesd, en ging wederom in het regthuis, en zeide tot Jesus: Van waar zijt gij? Maar Jesus gaf hem geen antwoord.

Pilatus begon dan nu, uit vrees, naar Goddelijke zaken te vragen. Misschien was Jesus de Zoon van eenen God, dien hij niet kende: zoo mag hij gedacht hebben. Immers, volgens de fabelen van de godsdienst der Romeinen, kwamen goden of zonen der goden soms wel op aarde in menschelijke gedaante, misschien was Jesus ook zulk een godenzoon; — zoo was er in hem, den Heiden, meer Godsvrees dan in de Joden.

Maar wie uit ijdele vrees en niet uit liefde voor de waarheid vraagt, ontvangt geen antwoord van den Heere. Jesus

wist wel dat dit vragen ijdel was: het koninkrijk der waarheid scheen Pilatus eene fabel, — zoude het hem minder als dwaasheid voorgekomen zijn, zoo Jesus in zulk eene gestalte hem nog nader verklaard had van waar hij was? De geheimenissen Gods zijn voor de zielen van diegenen, welke in hunnen nood waarachtig naar God vragen; en de Heere wilde Pilatus niet met nog meer schrik vervullen daar hij geene zielsbehoefte had, en die vrees weldra voor eene andere vrees zoude wijken. Pilatus toonde ook spoedig dat hij alle antwoord onwaardig was: een oogenblik is hij vol vrees of Jesus ook een zoon der goden is, en spoedig daarop wordt hij verstoord omdat hij geen antwoord ontvangt. Heilige vrees wordt niet ligt met hoogmoed vermengd; Pilatus daarentegen wordt opgeblazen, en niet vindende dat hij iets te vreezen heeft, vervalt hij tot trotschheid. Zoo lezen wij verder vs. 10, 11: Pilatus dan zeide tot hem: "Spreekt gij tot mij niet? Weet gij niet dat ik magt heb u te kruisigen en magt heb u los te laten?" alsof hij wilde zeggen: "Gij gevangen mensch, spreekt gij niet tot mij, die uw regter ben? Eert gij de heerschappijen niet? Wat al het volk in mij erkent, erkent *gij* dat niet in mij? Weet gij wel wie ik ben, of versmaadt gij mijne gunst nu geheel en al, daar het toch aan mij staat te beslissen of gij aan het kruis komt of niet?" Dit ging te ver tegen de eere Gods; daarom antwoordt nu de Heer dat hij Pilatus als regter niet veracht, dat Pilatus intusschen die magt, op welke hij zich beroemt, niet van zichzelf heeft en er daarom niet trotsch op zijn moet, en dat hij volstrekt geene magt tegen Jesus zoude hebben, indien ze hem niet van boven gegeven was. Verder verklaart de Heere hem dat hij niet wanen moet onschuldig te zijn, en zijne straf zal dragen — en tevens dat hij zoo weinig magt heeft, dat hij, anders zoo goed gezind, veeleer een werktuig is om de boosheid van anderen te volvoeren, terwijl deze anderen schuldiger zijn dan hij, omdat zij meer en beter weten. Zoo antwoordt Jesus dan wel, wanneer het de eere Gods aangaat.

Wat zullen wij den Heere vergelden voor al zijne weldaden? Hij had ons eene wet gegeven ten leven; die wet verdraaiden, die overtraden wij; wij werden Godslasteraars, vloekten den Heer en schonden zijne heilige Majesteit en grooten Naam. Wij bedienden ons van de wet om God op zijde te zetten en te dooden, en ons zelve tot Gods Zoon, ja tot God te maken. Naar die wet dan moeten wij sterven en eeuwig vervloekt zijn. Maar God de Vader deed zijnen Zoon onder die wet, opdat hij aan het regt der wet voldeed en ons vrijmaakte van de wet des doods, van al hare magt en vloek. Nu zijn wij door onzen Borg onder de genade, zoodat wij niet behoeven te sterven naar de wet, maar op grond der genade en der borggerechtigheid Christi mogen gelooven dat wij zekerlijk zullen leven.

Toen de wet om wraak schreeuwde, om onzen dood, omdat wij ons tot Gods Zoon gemaakt hadden, daar wij toch kinderen des duivels geworden waren, toen wilde Christus als Borg des menschen Zoon worden, Adams zoon worden, en aldus Adam, en ons in Adam, in zich opnemen, en Adams schuld als erfgenaam betalen. Zoo zag de wet hem dan aan alsof hij Adam was; alzoo zag dan Gods regtvaardig oog hem aan, zoo als hij onzen persoon in Adam droeg. En hij die waarlijk Gods Zoon is, liet zich verdoemen als Godslasteraar, omdat hij ons, die Godslasteraars waren, van de verdoemenis kwam vrijkoopen; en hij verwierf ons den Geest der aanneming tot kinderen, zoodat wij mogen roepen en schreeuwen: "Abba, Vader!" en in den geloove Christi zeggen: "Ik ben een zoon, een kind Gods: om den wille van den eenigen en natuurlijken Zoon Gods, ben ik als kind aangenomen geworden."

Onze Heer wilde niet antwoorden "van waar hij was," opdat wij op de vraag: "Van waar zijt gij?" vrijmoedig antwoorden mogen, met het oog der ziel op onzen zwijgenden Heiland: "Wij zijn uit God, wie uit God is hoort ons."

Aan Pilatus werd magt van boven tegen onzen Borg verleend, opdat onze Borg voor ons, die eenmaal door God in

hooge magt gezet waren, zou betalen voor de schuld, dat wij ons in de magt des duivels gestort hebben. Zoo vernederde zich Gods Zoon onder de magt der duisternis en der onregtvaardigen, om ons uit te trekken uit alle magt der geestelijke boosheid, en ons te beschermen tegen alle geweld der tirannen. Nu mag niemand meer eenige magt over ons hebben zonder den Heer, en mogen wij vrijmoedig zeggen: "Al heerschen ook wel andere heeren over ons, nogtans gedenken wij alleen uws naams." Ja, Christus heeft het verworven, dat wij thans in Gods magt door het geloof bewaard worden tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden.

Wij weten nu door genade van waar onze Zaligmaker is, en zijn verzekerd dat hij Gods eeniggeboren Zoon is. Wij behoeven voor dezen naam niet te vreezen, gelijk Pilatus, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten; en wij hebben nu den troost, dat wij in den naam van onzen Borg met vrijmoedigheid voor den troon mogen verschijnen, om er een vaderhart en vaderingewanden te vinden, en vaderlijke gaven van daar te verwachten.

Ach, dat wij niet vervallen tot hooge inbeeldingen van eigen magt en kracht, noch tot trotsche woorden tegen armen en weerloozen! O, smeeken wij om genade, opdat wij, zoo God toelaat dat menschen magt tegen ons krijgen, daarin Gods regering en vaderlijke leiding erkennen. Zoo zullen wij, zelfs in banden om den wille van de waarheid Gods, boven alle magt verhoogd worden, en in de verzekering dat geene magten ons kunnen scheiden van de liefde Gods, die in Christus Jesus is, des Heeren magt loven met Psalmgezang tot in eeuwigheid.

Van vs. 12 tot vs. 16 lezen wij:

Van toen af zocht Pilatus hem los te laten, maar de Joden riepen, zeggende: "Indien gij dezen loslaat, zoo zijt gij des Keizers vriend niet; een iegelijk, die zichzelf Koning maakt, wederspreekt den Keizer. Als Pilatus dan dit woord hoorde, bragt hij Jesus uit, en zat neder op den regterstoel,

in de plaats genaamd Lithostrotos en in het Hebreuwsch Gabbatha. En het was de voorbereiding van het Pascha, en omtrent de zesde ure, en hij zeide tot de Joden: "Ziet, uw Koning!" Maar zij riepen: "Neem weg, neem weg, kruis hem!" Pilatus zeide tot hen: "Zal ik uwen Koning kruisigen?" De overpriesters antwoordden: "Wij hebben geen Koning dan den Keizer." Toen gaf hij hem dan hun over, opdat hij gekruist zou worden.

Laten wij onze zonden niet vergoëliken noch verbloemen, M. G.! maar als vloek- en doemwaardige zondaren het Evangelie hooren en aannemen, om den troost der zaligheid onzer zielen te ontvangen! Ziet hier onze magt en kracht, onze regtvaardigheid, onzen ernstigen wil in de zaak van God en Christus: het is alles waan, wat in ons van nature is. Wij spiegelen ons zacht, zoo wij ons aan Pilatus spiegelen. Hij wil alles doen om Jesus los te laten, maar hij doet niets; ja, hij laat zijne magt, regtvaardigheid en ernstigen wil eindelijk los, en zoekt niet meer Jesus los te laten. Hij geeft den Heer aan de Joden over, zoodra hij merkt dat de gunst, waarin hij bij den Keizer staat, dat dus zijn persoon, ambt en inkomen door de lagen der Joden bij den Keizer in gevaar kan komen. Ziet nu hieruit hoe lang het vleesch voor de zaak der onschuld en der waarheid, voor de zaak Gods en Christi vaststaat: niet langer dan totdat het zichtbare er bij gewaagd moet worden, alsdan laat men los. Dat is onzer aller zonde, zoo lang wij niet door de genade des Heeren geleerd hebben alleen het onzichtbare aan te merken, als hetgeen eeuwig is. Alle vleesch hangt zijn geluk aan den nagel van de gunst van zichtbare magten, niemand geloof uit zichzelf dat zijn regt en heil alleen van den onzichtbaren God komt; zoo is het ongeloof! Als wij naar het vleesch heilig en geloovig zijn, of, gelijk de Apostel zegt, naar den vleesche wandelen, dan zijn wij zoo lang geloovig en heilig als ons ligchaam, ons genot, onze eer, magt, aan-

zien en gunst bij de menschen, vooral bij de grooten, er geene schade bij lijden. Zoodra wij echter dit alles er bij moeten wagen, dan is de ligtste bedreiging voldoende om ons bij den ingang van den smallen weg des levens te verschrikken, en op den breeden weg des verderfs te houden.

De Heere stond gebonden voor Pilatus, was gegeeseld en bespot geworden; het geheele volk, zijn eigen volk verwierp hem, en nu dreigde dit volk Pilatus met des Keizers ongenade. Wat de Keizer aan Pilatus gegeven had, dat zag Pilatus; wie de Heere Jesus was en wat die geven kon, zag hij niet, en meende nu dat zoo hij den Heere Jesus, en alzoo God tot vijand had, hij daar toch nimmer gevaar bij kon loopen. Er moest eene keus gedaan worden, het was de Vrijdag der voorbereiding voor den grooten rustdag op den volgende dag — de kruisdood moest tusschen de twee avonden alzoo voltrokken zijn dat er de dood op volgde de tijd drong, er was geen oogenblik meer te verliezen. De overpriesters dringen met hun geschreeuw: Jesus is volgens hen een aanstoker van oproer, hij is schuldig aan hoog verraad, hij wil het Joodsche wingewest aan het gebied des Keizers ontrukken; de een of andere mededinger van Pilatus heeft er slechts gebruik van te maken om aan den Keizer te berigten, hoe de Joden, zoo als nooit te voren, en dat in strijd met de inzichten van den Stedehouder, de sterkste blijken van aanhankelijkheid aan den Keizer gegeven hebben, en Pilatus begrijpt dat het dan met zijn leven gedaan kon zijn. Van den anderen kant echter ziet hij dat het louter spel van huichelarij en nijdigheid bij de Joden is. Hij kan het niet van zich verkrijgen, dien man zonder protest te veroordeelen, dien hij voor onschuldig houdt, en in wiens koningschap hij slechts een religiëus begrip, maar geen gevaar voor des Keizers magt ziet. Doch de keus moet gedaan worden, — zijne landvoogdij kan hij niet opofferen voor een' armen man; dus geeft hij dien armen man over, maar onder protest. Hij zet zich op den regterstoel, hoog verheven, zoodat allen hem zien kunnen en de regtspleging toch

gelding hebbe; daar laat hij Jesus voor zich stellen, en zegt nu tot de Joden: “Ziet, uw Koning!” als wilde hij zeggen: “Gij weet dat deze uw Koning is, het is dus buiten mijne schuld dat ik het vonnis over hem uitspreek, dat ik uit kracht van mijne regterlijke magt hem tot den kruisdood aan u overgeef. Zoo er nu een Koning van u vermoord wordt, dan zijt gij zelven de moordenaars van uwen Koning, maar ik heb er tegen geprotesteerd — gij moogt zelven toezien.” Zoo geeft het huichelachtige vleesch de van God verleende magt uit de handen, om zich te handhaven in zichtbare en vermeende magt, en doet, om de gunst der menschen en om des buiks wille, met de ongerechtigheid mede onder protest, meenende met een weinig water het onschuldige bloed van de handen te kunnen wasschen, hetgeen het met al de wateren der zee niet vermag.

Ziet hier tevens welke vruchten schijnbare godsdienstigheid of vermeende vreeze Gods en waan van eigene gerechtigheid, als ware men aan goddelijke en menschelijke wetten gehoorzaam, al voortbrengen! Hoe werd het hier naar de letter vervuld, wat de Heere van zijn volk betuigde in het lied van Mozes, Deut. Kap. 32, vs 5, 15, 18 en 32—34! Wanneer had de Heer dan ooit den Keizer wedersproken? “Geeft den Keizer wat des Keizers is, en Gode wat Gods is,” was eens zijn antwoord. Wanneer had hij zich ooit tot Koning gemaakt? Het volk had hem dikwijls willen grijpen en tot Koning maken, maar hij was dit telkens ontweken. Daarentegen, hoe dikwerf hadden de Joden den Keizer wedersproken! Hoe verwenschten zij hem in hunne harten, hoe zuchtten zij over hem als zij bij elkander zaten, en klaagden over den druk van zijne maatregelen, zoo strijdig met hunne kerkelijke belangen en vrijheden, en met hun bijzonder nationaal geluk! Hoe menigmaal hebben zij welligt met elkander bedestonden gehouden om bevrijding van het Romeinsche juk, en om de komst van den beloofden Koning en Messias! Hielden zij het niet voor eene bijzondere geestelijke dapperheid, zoo iemand onder hen den Keizer durfde weêrspreken, zijne maatregelen

verijdelen en de betaling weigeren van de door hem opgelegde schatting? — En nu hun Koning er is, hun Messias, nu schreeuwen zij: “Weg met dezen, weg met dezen, kruis hem! Wij hebben geen Koning dan den Keizer!” Van waar zooveel geveinsdheid, logen, nijd en boosheid? — De Heere Jesus had gezegd: “Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zoo zult gij waarlijk vrij zijn: een iegelijk, die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde.” Hunne uiterlijke godsdienstigheid, hunne uiterlijke reinigingen en heiligmaking waren hun dekmantel voor de zonde. Zij haatten den Heer, omdat hij hun dien dekmantel afnam; van de zonde wilden zij niet af, niet vrij zijn, zij wilden de zonde blijven dienen; en bij al hun staan op en ijveren voor de wet, haatten zij de geestelijkheid van de wet en wilden voor deze niet vallen. Zij wilden niet voor God op het diepst verootmoedigd zijn: met hunne offers wilden zij God verzoenen, en dat offer, dat Gode alleen waardig is, wilden zij niet. Gods gerechtigheid en waarheid begeerden zij niet, evenmin gebaande wegen des harten. Zij wilden geëerd zijn daarvoor dat zij God dienden, namen daarom eer van elkander, en konden niet dulden dat God alleen op het hoogst verhoogd werd: zij moesten met hun goeddoen ook wat gelden.

Zoodanig is de vroomheid van alle vleesch, zelfs in zijne beste daden. Het verwerpt God en zijnen Zaligmaker, houdt aan de zonde van zijne zelfgebragte offers vast; en nadat het eerst des Keizers troon heeft zoeken omver te werpen, huichelt het opeens gehechtheid en trouw aan den Keizer, en neemt eensklaps de wapenen op voor kerkverdervende maatregelen (die men toch in zijn hart verwenscht) liever dan de Kerk gered te zien, zoo als God ze redden wil. Dat zijn zonden, waarvoor men geene oogen hebben wil; en zoo volvoert men zonder het te weten Gods raad, dat men namelijk, door zijne ongerechtigheden, Gods gerechtigheid, tot eigene schande en tot Gods eer, moet aan den dag laten komen. In zijnen waan verblind leest men den 2^{den} Psalm, en maakt de toepassing niet op zichzelf, leest men de geschiedenis van

het lijden van onzen Heer, scheldt op Pilatus, op de overpriesters, — en weet niet dat men dezelfde misdaden pleegt tegen God en zijnen Gezalfde, gelijk de Apostel betuigt: “Onwetende hebben zij alzoo de stemmen der Profeten vervuld.”

Maar wanneer de Heere God den mensch, naar de vrijmagt zijner genade, van zoodanige zonden en misdaden, dat hij om genot en om den buik, om behoud van het ligchaam en van menschengunst zijn waarachtig heil verworpen heeft, door zijnen Geest overtuigt en waarachtig berouw daarover geeft, waar dan heen met zoo vele zonden? Waar dan heen met de misdaad, dat men geprotesteerd, en toch aan den moedwil der goddeloozen de heiligste zaak overgegeven heeft? Nog eens, als de Heere God uit eeuwige barmhartigheid en ontferming, den mensch door zijnen Geest overtuigt van al de moedwillige zonden van geveinsdheid, nijd en opzettelijke boosheid tegen de ware waarheid Gods, tegen de eenige voor God geldende gerechtigheid des geloofs, — waar dan heen met zoo vele zonden? Waarheen, als onze eigene offers, in hunne schandelijkheid, ons in het aangezicht geworpen worden, als ons het leven dat wij in eigene hand hebben uit de hand genomen is?

O, wanneer ons dan de Borg mag voorgehouden worden, en wij vervrijmoedigd worden om, in het geloof, Gods sterkte aan te grijpen, zoodat wij vrede met hem mogen maken, welk een Evangelie is dan dit Evangelie voor een bekommerd gemoed! De bekommerde ziet in de wet dezen eisch, en dezen troost: Jesus moet voor mij sterven, en hij wil voor mij sterven. omdat ik mij tot Gods zoon gemaakt heb, en mij daarvoor hield terwijl ik een kind des duivels was, en alzoo hem doodde, omdat hij tot mij zeide: “Gij zijt Gods kind niet, maar geloof in mij, zoo geeft de Vader u het regt om zijn kind te zijn, om mijnentwil.” Hij komt in mijne plaats, en laat in mijnen persoon, daar ik een Godslasteraar was, zich als de Zoon Gods ter dood veroordeelen, en voldoet zoo aan de wet. — En te gelijker tijd ziet het bekommerd gemoed in het Evangelie eene wet des eeuwigen le-

vens, en ontvangt daarbij den Geest des geloofs en der eeuwige blijdschap, om Gods naam te loven, en zijne liefde en des Heeren Jesu genade eeuwig te roemen. In het Evangelie heeft de bekommerde het getuigenis zelfs van de vijanden, dat Jesus Gods Zoon is: een die minder is, kan hem ook niet baten of helpen.

Aanschouwen wij eens in het Evangelie wat onze Heer ons verworven heeft met het stilzwijgende lijden onder de vraag: "Van waar zijt gij? Al moeten wij voor ons zelven ook op de vraag: "Van waar zijt gij?" antwoorden: "Ik ben uit de hel, ik ben in ongerechtigheid ontvangen en in zonden geboren; mijn vader was een bedorven Syriër ¹, en mijne moeder eene Hethitische ², zoo mogen wij evenwel in de bekommering onzer ziel, met het oog op den Borg, antwoorden: "Ik ben uit God in Christus Jesus, ik ben uit den schoot der eeuwige barmhartigheid Gods. Ik ben uit God en heb u, o wereld! overwonnen!" en in weêrwil van zonde, van duivel en van het verklagende geweten, er bijvoegen: "Ik laat mij den mond niet stoppen, Heere, gij weet het!"

Sedert de magt der duisternis, toen God haar daartoe hare ure gaf, aan den Borg heeft uitgewoed, mogen alle ellendige en gejaagde zielen, die met David meenen dat zij nog te eenigen dage door des helschen Sauls hand zullen omkomen, hier dezen troost vinden: Wat ook God den vijanden somtijds toelaat, toch zal God, als een genadig en getrouw Vader, de gevangenis van zijne Jobs altijd wenden, en hun deel, dat hun ontroofd is, vermeederen tot dubbel zooveel.

Hoe straalt ons in het Evangelie, zoo wij behoefte aan onzer zielen zaligheid hebben, de geheele liefderaad Gods te gemoet, zoo als hij dien raad voortzet en volvoert! Wat ook Pilatus poogt om Jesus los te laten, het zal hem niet gelukken, opdat alle gebondenen op hope door Jesus uit al hunne banden vrijkomen, en sterkte ontvangen door zijnen verworvenen Geest, om te doen naar zijn bevel: "Laat los, en gij zult losgelaten worden!"

¹ Deut. 26, vs. 5.

² Ezech. 16, vs. 3.

Niet minder zien wij Gods liefderaad dáárin doorstralen, dat terwijl de Joden, van wege den korten tijd die er nog voor de kruisiging overig was, drongen, en ook Pilatus gedrongen werd, God zelf hun den tijd ontnomen heeft, en hun daardoor alle bedaardheid van raad en overleg uit de handen heeft genomen, — omdat zijne eeuwige liefde hem drong, toen nu de dag en ure dáár was, om spoedig zijnen raad te volvoeren! Was voor de Joden de dag der voorbereiding tot den grooten Sabbat een dag van gewigt — het was in den raad Gods nog een andere dag van gewigt, een dag van 's Heeren dood en van voorbereiding tot zijne rust in dat graf, waarin ons graf moest begraven worden. Het was een dag van voorbereiding tot dien grooten Sabbat, op welken wij, op grond van zijne betaling, met hem in de eeuwige rust der zielen ingingen. Hoe zal hij nu niet in elke dringende ure helpen en redden?

Wat moet die plaats: Lithostrotos, dat is “Kunstig plaaveisel van steenen” niet voor den Heere geweest zijn! Door het staan op die plaats verwierf hij voor zijne bedroefde Kerkbruid de vervulling zijner belofte: “Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! Zie, ik zal uwe steenen gansch sierlijk leggen, en ik zal u op saffieren grondvesten; — uwe gansche landpale (zal ik maken) van aangename steenen.” Jes. 54. De Hebreeuwsche of Syrische naam van die plaats: Gabbatha, dat is: “Eene met leuning, opdat niemand er van afvalle, omringde hoogte,” wijst op de hoogte en verhevenheid waarop onze Heer in zijn lijden geplaatst werd, en op welke hij de zijnen door zijn lijden verhief, gelijk geschreven staat, Jes. 52: “Zie, mijn knecht zal verstandelijk handelen; hij zal verhoogd en verheven, ja zeer hoog worden. — Alzoo (in zulk eenen smaad, dat hij door zijn volk verworpen wordt) zal hij vele Heidenen besprengen, ja de Koningen zullen hunnen mond over hem toehouden;” ook Pilatus heeft zijnen mond over hem moeten toehouden.

De keus moet gedaan worden tusschen God en de we-

reld, tusschen den Heere Jesus en het genot der zonde — wie betaalt voor de slechte keus, en wie verzoent die slechte keus, indien het de Borg niet doet? En wie geeft kracht en moed, om met Ruth de onberouwelijke keuze te doen: “Uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God;” om den Heere Jesus te kiezen, het genot der zonde te verzaken en aan de zonde de dienst op te zeggen, zoo niet die Geest, dien de Borg voor zijn volk heeft verworven, toen hij zelf als Koning verworpen werd?

Het lijden van onzen Heer onder het geschreeuw: “Neem weg, neem weg, kruis hem,” heeft dat niet voor de zijnen deze vrucht, dat zij door den Geest der genade verwakkerd worden, om te roepen om genade, opdat alles bij hen weggenomen worde, wat hun in den weg is om den Heere onverdeeld aan te hangen, in het geloof dat hun oude mensch weggenomen is, en zij met Christus gekruist zijn?

“Ziet, uw Koning!” zeide Pilatus. “Ziet, uw Koning!” roept ons, door den mond van dien Heiden, het Evangelie toe. O die dierbare Koning! zóó is hij veel schooner dan de menschen-kinderen, genade is uitgestort in zijne lippen; zóó, in deze gestalte op Gabbatha, zegent hem God in eeuwigheid, gelijk wij lezen in den 45sten Psalm. Heeft hij hier voor het oog geene gedaante noch heerlijkheid, dat komt dáárvan, dat hij ook hier staat in de plaats der zijnen. Wij hebben ons dusdanig door onzen vijand laten vertreden en van onze heerlijkheid berooven; — maar hij, terwijl hij in onze plaats betaalt als een oproermaker, als een die zich het koninkrijk heeft aangematigd, blijft Koning, eeuwig Koning, en ontslaat ons, des duivels slaven. Hij maakt ons Gode tot Koningen, regeert ons met zijne genade en beschut ons met zijne magt, en zijn scepter is een scepter van regtmaticgheid, zoodat allen, die onder dien scepter, onder de regering van zijne genade leven, nu zingen: Zoo moet de Koning eeuwig leven! Geloofd zij de Naam zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid!

De Joden gaven zich uit voor 's Keizers vrienden, en logen

toen zij zeiden: “Wij hebben geen Koning dan den Keizer;” met deze woorden verwierpen zij God, zijne regering en zijnen Gezalfde. — Ach, hoe vaak hebben wij die zonde begaan, en begaan die zonde, dat wij God en den Heere Jesus, en zijne genadige regering over ons, verwerpen, onder voorgave dat wij deze of gene noodzakelijke zichtbare inrigting ter dienste moeten staan. Zulke gruwelijke zonden verzoent de Borg hier voor zijn volk, en hij verwerft den Geest des geloofs, om God en den Heere Jesus alleen als Koning te kiezen. Het is diezelfde Geest die ons deze woorden leert verstaan: “Zoo wie een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand van God gesteld.” Het is die Geest die ons leert naar geene andere vriendschap te vragen, dan dat wij Gods vrienden mogen zijn; en wie zoo van een vijand Gods, een vriend Gods geworden is, die mensch alleen is bekwaam gemaakt door de genade, die ons alle zelfregering verzaken doet, om op het woord des Konings acht te geven, doch naar de gelegenheid van den eed Gods¹. Hij is bekwaam gemaakt om in de zaak des Heeren Jesus en des vrijen gewetens voor God, Gode meer te gehoorzamen dan den menschen, om te doen naar het bevel des Apostels: “Vreest God, eert den Koning,” en om zonder geveinsdheid onderdanig te zijn aan alle overheid en magt, die God over ons gesteld heeft. Dat alles zal in kracht en waarheid aanwezig zijn bij elkeen, die als een oproermaker tegen den Hemel voor Gods vierschaar heeft gelegen, en daar de vrij-spraak ontving op grond van de eeuwig geldende geregtigheid des Borgs.

Welk een Evangelie in deze woorden: Dat Pilatus den Heere Jesus eindelijk overgaf om gekruisigd te worden! Zoo gaat nu Gods raad in vervulling: Jesus wordt overgegeven, opdat wij niet overgegeven zouden worden aan de duivelen, om eeuwig vloek en schande en smaadheid te dragen in eeuwige pijn.

¹ Pred. 8, vs. 2.

Dat de wereld, die haren Koning verwerpt, beve! — maar beeft gij niet, en vreest niet, gij die van wege uwe zonden meent dat er voor u geene genade zou kunnen zijn. Zoo het u om God, om den Heere Jesus te doen is, aanmerkt dan hoe de groote God, zittende op den registerstoel zijner heerlijkheid, u toeroept: “Ziet uwen Koning Jesus!” Nu gij hem ziet in het licht van Gods liefde als den Koning, ons van Isrels God gegeven, blijft op hem zien en niet op uwe zonden! Daar God u dringt en trekt, en het voor u de ure der benaauwdheid is, zoudt gij hem dan niet aannemen, niet omhelzen als uwen Koning? Hij scheldt u alles kwijt.

Zoo zendt de Hemel heen zijn duurgekochte slaven.

Vertrouwt op hem en hoort hem: het is alles genade wat hij leert; wat van zijne lippen komt is vergiffenis van al onze zonden. Hoe hoog staat hij daar, door het volle licht van den middag beschenen, op Gabbatha! dat schreeuwen van al zijne vijanden was tegen u, gij bekommerden! hij liet het tegen zich komen, om nu allen vijanden, die tegen u schreeuwen, wanneer gij staat op het Gabbatha van Gods oordeel, den mond te stoppen. Zij kunnen er u niet van afrukken, terwijl over u het pardon gaat, de vrijspraak uitgesproken wordt. Gij zult van dat Gabbatha niet afvallen door eigene zwakheid uit ongeloof: waar zijn bloed vloeit en hij overgegeven wordt, daar moeten voor u de steenen gansch sierlijk liggen, daar wordt gij op saffieren gegrondvest!

Eenmaal brengt Jesus al zijn getrouw volk met eere binnen, en roept ons uit tot Koningen ten spijt des Satans. Uit den dood en uit het graf staan wij op door onzen Verlosser, die leeft; en hij geeft ons over aan de Engelen, om door hem gekroond te worden met de kroon der regtvaardigheid, gelijk wij zingen:

En dan, en dan een kroon voor mij,
Gekocht met Godd'lijk bloed.

Amen.